

INTRODUCERE

Consecințele medicale, socio-economice, culturale și politice nefaste ale consumului și traficului de stupefiante potențează din cele mai vechi timpuri eforturile pentru stoparea acestui fenomen.

Transformările radicale ale societății de-a lungul istoriei sale, evoluția mijloacelor de producție și apariția noilor tehnologii, crearea și dezvoltarea continuă ale rețelelor de căi de comunicație intercontinentală, necesitând perioade de timp din ce în ce mai reduse pentru parcurgerea distanțelor, au determinat extinderea „anatemii” drogurilor la nivel mondial, nici o națiune nemaiputându-se considera apărută de efectele distructive ale stupefiantelor.

Consolidarea structurilor crimei organizate, care – funcționând în mod similar unei entități economice legale, dar în domenii ale cerinței de mărfuri și servicii prohibite de către societate prin norme juridice – trebuie să fie competitivă pentru a se autoproteja, și-a găsit expresia în acutizarea fenomenului traficului ilicit de stupefiante, în ciuda repetatelor și a tot mai deselor încercări ale comunității internaționale de elaborare a unor strategii eficiente de luptă în vederea prevenirii și a combaterii acestui flagel.

Internaționalizarea activităților infracționale a provocat apariția unor noi grupări organizate care, în loc să lupte între ele pentru impunerea dominației lor asupra unui anumit teritoriu, își unesc forțele, urmând modelul fuzionărilor care operează în cadrul economiei ilicite.

Contextul geopolitic și social al României, aflată la răscrucea principalelor rute de trafic de droguri între Orient și vestul Europei (pe „ruta balcanică” Turcia – Bulgaria – România – Europa Occidentală, prelungire a „căii africane” Egipt – Iran și Irak – Turcia; pe „ruta baltică” Letonia, Estonia și Lituania – România și Polonia – Germania; pe „drumul asiatic” China – Rusia – Ucraina – Republica Moldova – România; pe „calea Americii de Sud” de unde

vine cocaina pe cale maritimă, prin Mediterana, și pe cale aeriană, prin aeroportul Otopeni), este marcat de dificultățile inerente perioadei de tranziție prelungită între sistemul economiei de stat centralizate și crearea mecanismelor specifice economiei de piață.

Izolarea timp de mulți ani, prin constrângeri politice și economice, a României, una dintre rarele zone de pe mapamond care nu prezintă în cultura ei tradițională modele de comportament care să includă consumul de droguri, criza economică și larga deschidere a frontierelor statale ce facilitează tranzitul în continuă creștere al persoanelor, mărfurilor și serviciilor pe teritoriul statului român sunt factori ce favorizează traficul și consumul de stupefiante în țara noastră.

Situația actuală a creșterii în progresie geometrică de la an la an a numărului consumatorilor și a cantităților de droguri confiscate tinde să se transforme într-un fenomen social spre al cărui control trebuie să se îndrepte toate acțiunile organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale specializate, precum și rezultatele cooperării cu instituțiile și organismele Uniunii Europene și ale Organizației Națiunilor Unite.

CAPITOLUL I.

EVOLUȚIA DROGURILOR ȘI A UTILIZĂRII LOR

1.1. Drogurile și magia

Posibilitatea limitată a înțelegerii universului, ca urmare a nivelului redus de cunoștințe, și dificultățile rezolvării pragmatice a problemelor stringente legate de transformarea și stăpânirea mediului ostil în care trebuia să își desfășoare existența au determinat umanitatea să recurgă la o reprezentare subiectivă a realității, populată imaginar de ființe fabuloase, spirite bune și rele, forțe supranaturale, întâmplări fantastice, miracole, farmece, vrăji, semne prevestitoare și numere fatidice.

Forțele supranaturale invocate în cadrul ritualurilor magice de către vraci, vrăjitori și șamani, care foloseau pentru aceste ceremonii substanțe cunoscute inițial doar de ei, au permis, pe lângă transmiterea nealterată a informațiilor utile, și sacralizarea și idolatrizarea unor obiecte sau animale.

Atestată ca practică religioasă în Siberia, Asia centrală, cele două Americi, Indonezia, Oceania și – nu în ultimul rând – în spațiul carpato–danubiano–pontic, inițierea de tip șamanic implica parcurgerea mai multor etape: dezintegrarea corpului, regenerarea viscerală, moartea și învierea – văzută ca o călătorie pe tărâmul celor morți, urmată uneori de înălțarea sufletului la cer.

Experiențele extatice ale șamanilor necesitau gesturile rituale preparatorii ale îmbrăcării costumului specific și ale cântatului la un anumit instrument, de obicei toba, și aveau ca scop pătrunderea în lumea celestă a zeităților, căutarea și readucerea în corp a sufletului bolnavului rătăcit sau capturat de demoni, precum și călăuzirea spiritului celui decedat spre lumea morților.

Maladiile erau considerate a avea doar cauze magice: pătrunderea unui

agent extern (demon, vrajă) în organismul ce a intrat în contact cu o zonă nefastă sau care a atins un obiect impur ori de o altă structură decât cea a corpului uman, intervenția destinului astral și stricarea armoniei prin acțiunea forțelor „necorespondente”, care pot fi expulzate prin mijloace pur magice, cu ajutorul unor substanțe încărcate cu latențe benigne, deci „corespondente”.

Odată cu devenirea sa ca ființă rațională, încercând să găsească soluțiile înțelegerii lumii înconjurătoare, omul a început să cunoască proprietățile și efectele curative, farmaco-dinamice și toxice ale drogurilor extrase din diferite plante și minerale.

Una dintre cele mai frecvent folosite plante în obținerea drogurilor și indisolubil legată de practicarea ritualurilor specifice magiei este mătrăguna (*Atropa belladonna*), plantă erbacee medicinală, otrăvitoare, din familia solanaceelor, înaltă de 0.5–1.5 m, cu flori brune-violete și cu fructe bace negre, lucioase, conținând alcaloizi (atropina, hiosciamina, scopolamina) al căror extract are, în doze mici, o acțiune antispastică, sedativă (provocând o stare letargică sau somnul când este aplicat pe rană și diminuând circulația sanguină) sau, în doze mari, un efect cardioaccelerator, cu stări de delir și spasme ce pot culmina cu decesul. Același extract picurat în ochi provoacă dublarea imaginilor.

Popular denumită și Doamna pădurii, Împărăteasa ierburilor, floarea pădurii, cireașa lupului, iarba pădurii, mătrăguna crește în România în pădurile întunecate ale munților și înflorește în lunile de vară.

Mircea Eliade afirma, în capitolul VII al lucrării „De la Zalmoxis la Gengis-Han”, că, în România, cultul mătrăgunei propovăduiește virtuțile magice ale acestei plante a cărei rădăcină influențează nemijlocit forțele vitale ale naturii și cursul evenimentelor majore ale vieții umane: măritișul fetelor, fecunditatea în căsnicie, cantitatea de lapte a vacilor, norocul în dragoste, în carieră și în afaceri, pedepsirea adversarilor (puterile magice ale mătrăgunei puteau fi întoarse împotriva dușmanilor, îmbolnăvindu-i sau făcându-i să înnebunească, ori

împotriva unei fete pentru ca aceasta să nu mai fie chemată la joc de flăcăii satului). Ritualul culesului mătrăgunei implică o serie de gesturi și precauțiuni magice: sunt obligatorii puritatea sexuală, curățenia, depărtarea și tăcerea (păduri unde nu se aud cântatul cocoșului sau lătratul câinelui), solitudinea și secretul (să nu întâlnești pe nimeni pe drum și nimeni să nu cunoască intenția de a culege planta). Planta trebuie culeasă pe lună plină, cu dinții și nu cu mâna, și doar după ce va fi plătită cu sare, vin, pâine, zahăr, etc. Nerespectarea acestor condiții atrage întoarcerea puterilor ei magice împotriva celui ce a cules-o, dovedindu-i renumele de „iarbă a vieții și a morții”.

Alte plante folosite în paralel cu mătrăguna pentru extragerea drogurilor în cadrul ritualurilor șamanice erau:

- Cucuta (*Conium Maculatum*) – plantă erbacee otrăvitoare din familia umbeliferelor din care se extrag alcaloizi folosiți în medicină; era folosită la prepararea băuturilor narcotice și a celor cu efect letal.

- Cucuta-de-apă (*Cicuta Virosa*) – plantă erbacee perenă, foarte otrăvitoare, din familia umbeliferelor.

- Mandragora (*Mandragoras*) - plantă erbacee din familia solanaceelor; fiertura din rădăcinile ei provoacă apatie, somnolență, halucinații.

- Măselarița (*Hyoscyamus Niger*) – plantă medicinală toxică din familia solanaceelor, din care se extrage atropina; picurată în mâncare sau în băutură provoacă furii îngrozitoare, stări vecine cu nebunia, râs sardonice.

- Laptele-câinelui (laptele-cucului sau alior) – plantă din genul *Euphorbia*, conținând în organele vegetative un suc lăptos, caustic și otrăvitor, folosit la obținerea prin fierbere a unor otrăvuri cu efect lent, decesul nelăsând urme de otrăvire.

- Gălbenelele (*Ranunculus Polyanthemos*) – plantă erbacee perenă din familia ranunculaceelor; ingerarea fierturii duce la stări asemănătoare nebuniei, râs demential și frecvent la moarte.

- Laurul (*Ilex Aquifolium*) – specie atlantică de arbust din ale cărui

frunze se obține o pudră care, amestecată în vin sau aplicată în cataplasme pe rană, provoacă în funcție de doza folosită delir, letargie, euforie sau somn.

- Ciumăfaia (*Datura Stramonium*) – plantă medicinală foarte toxică, din familia solanaceelor.

Astăzi, principiile active ale plantelor prelucrate în mod tradițional și folosite încă de la începuturile omenirii în scop terapeutic ori în ritualuri magice, în ceremoniile religioase sau doar pentru starea de satisfacție organică indusă pot fi obținute prin sinteză chimică și cu efecte mult mai puternice și mai periculoase decât cele ale plantelor din care au fost extrase sau pornind de la care a fost realizat un compus chimic.

1.2. Antichitatea

Perioada antică a fost marcată de continuarea în formă prelucrată a ritualurilor mitico-magice primitive și de ridicarea acestora la rang de religie.

Utilizarea practicilor magice specifice societăților tradiționale arhaice de către casta sacerdotală se justifică prin necesitatea apărării intereselor proprii de a-și impune și consolida dominația asupra maselor populare.

În Egiptul antic preoțimea recurgea, sub aparența cultivării celui mai evoluat

tip de amalgam religie-magie, împrumutat de la vechii indieni, la subterfugiul eliminării faraonilor a căror putere trebuia diminuată, prin folosirea unor otrăvuri ale căror administrare și efecte creau poporului convingerea intervenției voinței de neînlăturat a zeilor.

Astfel de produse toxice erau cunoscute și de către vrăjitorii meskhafini din Babilonul aflat sub domnia lui Nabucodonosor al II-lea (605 – 582 î.e.n.). Aceștia preparau droguri veninoase prin amestecarea diferitelor extracte vegetale cu sânge și cu alte substanțe, în timp ce la vechii evrei doar anumite familii dețineau secretul rețetelor de otrăvuri, erijându-se în protejați ai lui

Moise, care le oferise acest drept exclusiv.

Vracii din Mesopotamia – de unde provin, datând de peste 6000 de ani, primele informații scrise despre macul din care se extrage opiul – preparau o băutură cu acțiune sedativă și halucinogenă. Cunoștințele despre efectele curative ale macului se răspândiseră și în Egipt, Persia, lumea arabă și Grecia, prin intermediul babilonienilor.

Gândirea europeană antică realiza disocierea între vrăjitorie și religie, conferind calitatea de depozitari ai misterelor magiei unor figuri proeminente ale lumii grecești, în special. Hermes – mesagerul zeilor, zeu al comerțului și călătorilor, protector al păstorilor dar și al hoților, patron al muzicii și al meșteșugurilor –, care l-a ajutat pe Ulise să învingă vrăjile Circei, era considerat fondatorul magiei; Orfeu, care coboară în Infern pentru a aduce sufletul Euridicei și îmblânzește animalele sălbatice cu cântecul lirei sale, este cunoscut pentru experiențele sale extatice, ca și Parmenide, Empedocle sau Pitagora.

Vechii greci vor duce la apogeu arta preparării otrăvurilor destinate suprimării adversarilor. Potrivit lui Theophrastus (372 – 287 î.e.n.), vracii și vrăjitorii ajunseseră la performanțele obținerii din cucută și suc de mac a unor substanțe toxice care ucideau rapid și fără dureri doar prin răspândirea în apa de baie, în aer, pe pereții încăperilor sau pe îmbrăcăminte. Marele filozof Socrate a fost silit să bea cucută după ce fusese condamnat pentru coruperea tineretului atenian.

Dezvoltarea schimburilor comerciale și culturale prin cetățile grecești de pe malul Mării Negre a determinat lărgirea sferei de cunoaștere a geto-dacilor în domeniul drogurilor deja existente în spațiul carpato–danubiano–pontic și utilizate tradițional în ceremoniile religioase ori în scop terapeutic, precum și penetrarea unor noi stupefiante, amintite de Ovidius, exilat la Tomis, ca „filtre veștejitoare” care „dăunează sufletelor și au puteri înnebunitoare”. Filtrele se obțineau din suc de mandragora, laptele-câinelui și substanțe toxice de tipul ambrei, moscului și boraxului, îmbrăcând forma pomezilor, unguentelor,

lichidelor, prafurilor, afrodisiacelor și a parfumurilor.

Cunoștințele strămoșilor noștri despre proprietățile medicinale și halucinogene ale unor plante ca mătrăguna, cânepa sălbatică (varietate a cannabisului), macul „bun” și „buretele șerpilor” (ciupercă a cărei ingerare induce o stare de transă sau de nervozitate maximă, urmată de un somn profund) sunt atestate de istoricii vremii, precum Herodot, care scria că daco-geții „luau sămânță de cânepă pe care o aruncă pe pietrele fierbinți, scoase din foc; îndată ce ea atinge pietrele, răspândește un fum și niște aburi atât de denși, încât întrece cu mult efectele unei căldări elinești. Excitați prin aceasta baie, ei strigă de bucurie.”

Strabon și Pomponius Mela vorbesc despre kapnobatai, „cei care umblă prin fum”, referindu-se la dansatorii și șamanii misieni și geți care foloseau fumul de cânepă pentru a produce transele extatice. Anestezicele frecvent folosite în operațiile chirurgicale arheologic atestate pe teritoriul țării noastre erau fumul de cânepă și substanța obținută din amestecul sucului de mandragora cu vin; acesta provoca un somn profund de câteva ore, timp suficient pentru desfășurarea operației.

Cânepa indiană (*Cannabis Sativa L.*) era sacralizată în cultura triburilor mahomedane din nordul Indiei, iar hașișul – produsul acestei plante – era folosit ca euforizant în ceremoniile religioase.

Împăratul Chinei Shen Nung menționa, în urmă cu aproape 5000 de ani, efectele benefice ale marihuanei în tratamentul malariei, constipației și reumatismului; între anii 1000 î.e.n. – 500 e.n. acest drog se va răspândi și în India, lumea arabă și Persia.

1.3. Perioada medievală și modernă

Perioadă a marilor descoperiri geografice și a înfloririi comerțului pe fondul expansiunii teritoriale ca rezultat al creării și dezvoltării marilor flote ale

puterilor economice europene, Evul Mediu s-a caracterizat prin perpetuarea consumului de droguri și prin diversificarea gamei de substanțe stupefiante folosite în scop terapeutic sau doar pentru delectarea înstăriților vremii.

Intensificarea relațiilor comerciale dintre China dinastiei Ming și portughezii ce acostaseră în portul Canton a determinat, la sfârșitul secolului al XV-lea, creșterea spectaculoasă a consumului de opiu, folosit în medicina chineză încă din timpul dinastiei Tang (618 - 906), și care va sta la baza izbucnirii, în 1838, a conflictului armat între Anglia – protectoare a comerțului cu droguri – și China ce lupta

împotriva acestui stupefiant. Desfășurarea și soldarea „războiului opiului” cu înfrângerea Chinei nu vor provoca decât o mică parte a numărului victimelor opiului de-a lungul istoriei.

Într-o Italie fărâmițată de luptele pentru putere, Rodrigo Lenzuoli Borgia, devenit papă în 1492, sub numele Alexandru al VI-lea, îi avea drept complici la asasinarea rivalilor politici pe doi dintre cei cinci copii ai săi. Lucreția și Cesare Borgia (vinovat de uciderea fratelui său, Francesco, și de moartea prin otrăvire accidentală a tatălui său) se foloseau în săvârșirea crimelor de un praf alb, cu gust de zahăr, imposibil de detectat în mâncare sau în băutură și care ucidea fulgerător sau lent, fără să lase vreo urmă. „Cesare Borgia purta un inel cu două capete de leu pe care le întorcea cu gurile în afară când voia să strângă mâna cuiva care nu-i era pe plac. Atunci dinții leului deveneau mai periculoși decât dinții unei vipere și omul murea blestemându-l pe Borgia” scrie Alexandre Dumas în „Les Borgia”. Chiar și succesorul lui Alexandru al VI-lea în scaunul papal, Pius al III-lea, va fi răpus de opiul ce-i fusese aplicat pe rana unui picior, înscriindu-se, alături de Papa Clement al II-lea, în rândul personalităților marcante jertfite pe altarul faimosului drog.

Precursor al iatrochimiei – care își propunea, în cadrul combaterii bolilor prin administrarea de substanțe medicamentoase preparate, obținerea elixirului vieții ce vindecă orice maladie -, alchimistul și magicianul elvețian

Paracelsus recomanda, în secolul al XVI-lea, utilizarea tincturii thebaice (tinctură simplă de opiu, laudanum) în tratamentul diferitelor afecțiuni care, în opinia sa, puteau fi explicate din punct de vedere chimic. Mai târziu, în farmacopeea europeană va pătrunde și tinctura de opiu compusă, cunoscută și sub numele de „laudanum Sydenham”.

Însuși Ștefan cel Mare, bolnav în ultima parte a domniei sale, a fost îngrijit de buni cunoscători ai macului opiaceu și ai cannabisului.

Diferitele izvoare istorice atestă și fenomenul dependenței pe teritoriul țării noastre: boierul Constantin Racoviță Cehan, domn al Moldovei și al Țării Românești în secolul al XVIII-lea, „mânca afion dimineața și la vreme de chindii bea pelin”, iar Maria Calimachi, soția lui Scarlat Calimachi (domn al Moldovei în repetate rânduri în secolul al XIX-lea, inițiator al codului de legi al Moldovei care îi poartă numele și domn al Țării Românești în 1821), cerea picături de „licfor anodin” (opiu preparat).

Alchimia, știința transformării metalelor comune în aur, urmărirea obținerea „pietrei filozofale” și a „elixirului vieții” prin experimente chimice în care erau folosite produse toxice precum sulful, cinabru – sulfură minerală de mercur –, vitriolul, substanțe supuse astăzi controlului datorită gradului de pericol pe care îl prezintă pentru sănătatea oamenilor.

În perioada Renașterii, băștinașii din America de Sud continuau obiceiul strămoșilor lor de a mastica frunzele arbustului *Erythroxylon coca*, după cum o arată însemnările conchistadorului spaniol Francisco Pizarro (1475 – 1541) care i-a înfrânt pe incași, instituind dominația iberică în Peru, unde a descoperit plantații de coca. Alcaloidul extras din frunzele de coca, cocaina, este unul dintre cele mai cunoscute, mai puternice și mai răspândite droguri de pe planetă în momentul actual, dar utilizarea sa ca anestezic este tot mai rară pe măsură ce apar noi substanțe mai eficiente. Aztecii care ocupau teritoriul Mexicului de azi și sudul actualelor State Unite ale Americii consumau mescalina extrasă din cactusul peyotl (*Lophophora Williamsii*), venerat ca panaceu cu mult timp

înaintea sosirii cuceritorilor conduși de Hernando Cortes (1485–1547), în 1519, și considerat a avea capacitatea de a stabili comunicarea nemijlocită dintre oameni și zei, datorită efectelor puternic halucinogene produse.

În timp ce chinezii și japonezii foloseau cânepa doar ca substanță medicamentoasă, indienii găseau o justificare de ordin spiritual în consumarea „bhangului”, considerat ca fiind una din cele mai mari plăceri posibile pentru om pe pământ și mijloc de atingere a eternității.

Pătrunderea cannabisului prin intermediul mongolilor în lumea arabă este plasată istoric între secolele al X-lea și al XII-lea și a suscitat o aprigă dispută, soldată cu condamnarea drogului, pe tema acceptării ori a interzicerii plantei de cânepă.

Ajungând din vestul Africii în Brazilia, prin intermediul populației negre ce fusese luată în sclavie, și de pe țărmul estic al „continentului matrice a civilizației umane” în America Latină, hașișul pătrunde în Europa la începutul secolului al XIX-lea, adus din Egipt de soldații lui Napoleon, în ciuda decretului emis de Bonaparte în 1799, prin care se interzicea pe întreg teritoriul Egiptului lichiorul preparat din florile acestei plante. Marihuana va intra în SUA în jurul anului 1920.

Consumul de stupefiante s-a reflectat în literatura diferitelor epoci, din păcate mai mult în sensul apologiei, decât al condamnării drogurilor, fapt justificat prin dependența unora dintre autori de marihuana sau opiu.

Poetul mizeriei morale și al „spleen”-ului, reprezentant de seamă al parnasianismului francez, Charles Baudelaire descrie efectele și virtuțile marihuanei în „Paradisul artificial”, lucrare a cărei scriitură anunță simbolismul „damnaților” Verlaine și Rimbaud. Consecințele consumului de hașiș sunt prezentate și de Alexandre Dumas-tatăl în „Contele de Monte Cristo”, în timp ce ritualul fumatului opiului este descris de André Malraux în „Condiția umană” și învăluit într-o aură încărcată de mister și romantism de către Pierre Loti; Edgar Allan Poe era un cunoscut consumator de opiu și alcool.

Gradul rezonabil de dezvoltare atins de industria farmaceutică la începutul secolului al XX-lea a permis fabricării sintetice a drogurilor terapeutice să concureze, în ceea ce privește raportul cost de producție / eficacitate, cu utilizarea principiilor active izolate din materii prime naturale.

Trecerea timpului și progresele chimiei vor duce la apariția morfinei (opiu distilat) și la administrarea ei prin injectare, odată cu inventarea seringii.

În 1918, un chimist german – Dresser – pretindea că a găsit remediul intoxicațiilor cu morfină izolând în laborator o nouă substanță ce s-a dovedit a fi heroina, rezultată din distilarea morfinei și având efecte mult mai nocive decât drogul din care fusese obținută.

Următoarea etapă a acestui proces evolutiv a constat în căutarea obținerii unor stupefiante sintetice mai puternice, dar având mai puține efecte secundare.

Principiu terapeutic, obiect de cult, instrument al răzbunării și desfătare a simțurilor, DROGUL era departe de a-și fi avut scrisă istoria.

CAPITOLUL II

REGLEMENTAREA JURIDICĂ A COMBATERII TRAFICULUI ȘI A CONSUMULUI ILICIT DE DROGURI

2.1. Scurt istoric

2.1.1. Reglementări și organisme internaționale

Urmările „războiului opiului”, desfășurat la mijlocul secolului al XIX-lea între Anglia și China, au făcut înțeleasă necesitatea adoptării unor măsuri cu caracter internațional în sfera de cuprindere a controlului drogurilor. Guvernul Statelor Unite ale Americii a avut inițiativa organizării în anul 1900, la Shanghai, a primei „Conferințe internaționale asupra stupefiantelor”, la care au participat 13 state ce aveau interese în Orient. Cele 9 rezoluții adoptate, deși fără obligativitate pentru țările semnatare, au pregătit terenul pentru consacrarea problemei drogurilor ca o chestiune de drept internațional. China a interzis în anul 1906 cultivarea macului opiaceu, iar în Filipine a fost prohibită utilizarea opiului în alte scopuri decât cele medicale.

La 23 ianuarie 1912, un număr de 12 state semnează la Haga prima „Convenție internațională privind stupefiantele”, care marchează începutul cooperării internaționale în domeniul controlului drogurilor. Preconizată a intra în vigoare cel mai târziu la 31 decembrie 1914, convenția a fost ratificată și a început să-și producă efectele odată cu Tratatul de la Versailles, semnat la 28 iunie 1919, după încheierea primului război mondial. Prevederile Convenției de la Haga vizau adoptarea unor legi naționale prin care producția, desfacerea și distribuția opiului brut să fie supuse controlului, trebuind să îndeplinească formalitățile înregistrării și licențierii și putându-se adresa exclusiv scopurilor

medicale ori legitime.

După crearea, de către puterile învingătoare în război, a *Ligii Națiunilor*, care îngloba un „Comitet consultativ pentru traficul opiului și altor droguri periculoase”, va fi semnată la Geneva, la 19 februarie 1925, „Convenția internațională asupra opiului”, care – reglementând licențele de export și import pentru substanțele și produsele cu conținut stupefiant – solicita guvernelor să prezinte anual rapoarte statistice referitoare la producția, stocurile, consumul și comerțul internațional de droguri.

Această convenție fusese precedată de semnarea la 11 februarie 1925, tot la Geneva, a „Acordului privind producerea, comerțul interior și folosirea opiului preparat”. O altă „Convenție internațională privind limitarea fabricării și reglementarea distribuirii narcoticelor”, semnată la Geneva la 13 iulie 1931, avea scopul de a reduce cantitățile de droguri disponibile în fiecare țară sau teritoriu.

La 26 iunie 1936 a fost încheiată, la Geneva, „Convenția pentru pedepsirea traficului ilicit de droguri dăunătoare”, intrată în vigoare la 26 septembrie 1939 și care prevedea măsuri de asistență juridică internațională, pe lângă sancțiunile severe ce trebuiau aplicate traficantilor. Anterior acestei convenții fusese semnat la Bangkok, la 27 noiembrie 1931, „Acordul privind controlul consumului de opiu fumat în Extremul Orient”.

Sfârșitul celui de-al doilea război mondial va duce la înființarea *Organizației Națiunilor Unite* (prin Carta adoptată la Conferința de la San Francisco din 1945), care își asuma în totalitate responsabilitățile Ligii Națiunilor în privința controlului și a combaterii traficului de droguri. Astfel, la prima sa sesiune din luna februarie 1946, *Consiliul economic și social* a creat *Comisia pentru Stupefiante* – compusă inițial din 15 membri, apoi din 21 în anul 1961 și din 30 de persoane în anul 1973-, a cărei primă activitate notabilă a fost „Protocolul din 1946”, semnat la 11 decembrie la Lake Success și prin care s-au adus amendamente convențiilor și acordurilor anterior încheiate.

„Protocolul de la Paris”, semnat la 19 noiembrie 1948 și intrat în vigoare la 1 decembrie 1949, autorizează *Organizația Mondială a Sănătății* să supună controlului internațional orice drog nou, susceptibil de a crea dependență și nereglementat în Convenția din 1931.

La 23 iunie 1953 se semnează la New York „Protocolul asupra opiului”, intrat în vigoare la 8 martie 1963, care viza reglementarea și limitarea culturilor de mac, precum și producerea, utilizarea și comerțul en-gros ale opiului, autorizând doar 7 țări să producă opiul pentru export.

„*Convenția unică asupra stupefiantelor*” a fost adoptată la 30 martie 1961, intrând în vigoare la 13 decembrie 1964 și a înlocuit toate convențiile, acordurile și protocoalele încheiate până atunci, aducând un suflu nou în lupta contra narcoticelor prin simplificarea organizării controlului internațional, sub care au fost puse pentru prima dată și plantele din care se extrag drogurile naturale. Dispozițiile acestei convenții vizează înființarea *Organului Internațional de Control al Stupefiantelor* (O.I.C.S), tratamentul medical și readaptarea toxicomanilor, reglementarea exportului și a importului de droguri. „*Protocolul din 1972*”, intrat în vigoare la 8 august 1975, amendează Convenția din 1961, prevăzând limitarea producției de opiu și a fabricării stupefiantelor sintetice, distrugerea suprafețelor cultivate ilegal cu mac opiaceu și cannabis, precum și măsuri de protecție socială a toxicomanilor.

„*Convenția asupra substanțelor psihotrope*”, adoptată la Viena în data de 28 februarie 1971 și intrată în vigoare la 16 august 1976, dispune restricții în materia drogurilor ce nu se regăsesc în prevederile Convenției din 1961 și interzice operațiunile comerciale de export și import de substanțe psihotrope, cu excepția cazului în care contractele se încheie la nivel interguvernamental sau între entități legal abilitate în acest sens, fiind necesară o licență specială pentru deținerea, producerea ori desfacerea pe piață a drogurilor.

Către sfârșitul anilor 1970, la sugestia Adunării Generale a ONU, Comisia pentru Stupefiante a început studiarea posibilităților lansării unei

strategii globale pe termen lung privind controlul abuzului de droguri, activitate finalizată în 1981. ”*Strategia internațională pentru controlul abuzului de droguri*”, viza, pe o perioadă de cinci ani (1982-1986), toate segmentele luptei antidrog. La 14 decembrie 1984 a fost adoptată de către Adunarea Generală a ONU „*Declarația privind controlul traficului și abuzului de droguri*” care adresa îndemnul de îmbunătățire a legislației în materie, la nivel național, zonal și internațional.

În perioada 25 noiembrie–20 decembrie 1988 s-a desfășurat la Viena conferința internațională în urma căreia a fost adoptată „*Convenția împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope*”, care a intrat în vigoare la 11 noiembrie 1990 și a cărei specificitate rezidă în dispozițiile referitoare la depistarea, sechestrul și confiscarea bunurilor și mijloacelor financiare ale infractorilor, la operațiunea „*livrării supravegheate*”, la extrădare și asistența judiciară mutuală; la această convenție au aderat, până la 1 noiembrie 2001, 162 de state reprezentând 85% din ansamblul țărilor lumii.

La data de 13 decembrie 1990, Consiliul de Miniștri al Comunității Europene edictează „Regulamentul nr. 3677/90 privind măsurile de descurajare a deturnării folosirii anumitor substanțe în fabricarea ilicită a narcoticelor și a substanțelor psihotrope”, act a cărui ultimă amendare, dintr-o lungă listă de modificări succesive, a fost Regulamentul Comisiei Europene nr.260/2001 din 8 februarie 2001, care a înlocuit anexa primului regulament. În aceeași categorie de măsuri legislative se înscrie și „Directiva Consiliului de Miniștri al Comunității Europene nr.92/109 din 14 decembrie 1992 privind producerea și desfacerea pe piață a anumitor substanțe folosite în fabricarea ilicită a narcoticelor și a substanțelor psihotrope”; ultima modificare adusă acestei directive o constituie Regulamentul Comisiei Europene nr.1533/2000 din 13 iulie 2000.

Organizația Națiunilor Unite se dovedește a fi cel mai activ – dar nu și unicul– organism internațional în lupta antidrog. În cadrul structurilor sale

funcționează *Comisia pentru Stupefiant* – una din cele 6 comisii tehnice ale Consiliului economic și social, înființată în 1946 –, compusă din experți reprezentând 40 de state, cu atribuții de organ director însărcinat cu toate problemele ce vizează lupta împotriva abuzului de droguri și având în subordine câteva subcomisii regionale, ce se reunesc în cadrul sesiunilor anuale.

Organul Internațional de Control al Stupefiantelor (O.I.C.S.), înființat în 1961 sub egida ONU, este compus din 13 membri aleși de Consiliul economic și social, cu titlul personal, în calitate de experți care au ca principală atribuție supravegherea producerii și a comercializării drogurilor în sensul observării disponibilităților existente la nivel mondial pentru cercetarea științifică ori scopuri medicale; O.I.C.S. administrează regimul evaluărilor privind stupefiantele – analizând informațiile furnizate de diferite guverne, cărora le acordă asistența necesară depășirii dificultăților în aplicarea la nivel național a tratatelor și a convențiilor internaționale – și întreține relații de colaborare cu toate organismele a căror competență vizează controlul drogurilor: *Secretariatul O.I.C.S.* (unitate administrativă a P.N.U.C.I.D. – *Programul Națiunilor Unite pentru controlul internațional al drogurilor*, care elaborează în cadrul *Oficiului ONU pentru controlul drogurilor și prevenirea crimei* statistici anuale referitoare la producția, traficul și consumul de droguri ilicite la nivel regional și mondial) are relații de cooperare, sub forma rapoartelor și a avizelor consultative, cu O.I.C.S. și cu Comisia pentru Stupefiant; O.I.C.S. dispune de o legătură directă de natură constituțională/administrativă cu Consiliul economic și social și Comisia pentru Stupefiant, colaborând – în egală măsură – cu alte organisme specializate ale ONU (Organizația Mondială a Sănătății - OMS) sau care nu aparțin sistemului Națiunilor Unite (INTERPOL și Organizația Mondială a Vămirilor). Atribuții similare are și *Divizia de Stupefiant* din cadrul Secretariatului ONU. O.I.C.S. editează anual „Lista galbenă” (a stupefiantelor puse sub control internațional) și „Lista verde” (a substanțelor psihotrope puse sub control internațional) și, periodic, „Lista roșie” (a celor 22 de substanțe

chimice esențiale și precursori).

Cea de-a douăzecea sesiune extraordinară a Adunării Generale a ONU, desfășurată în iunie 1988 la New York și care s-a bucurat de o numeroasă participare a șefilor de stat și guvern, a aprobat o declarație politică dedicată luptei comune împotriva problemei mondiale a drogurilor, impunând statelor elaborarea de strategii naționale care să asigure coordonarea perfectă a acțiunilor și participarea tuturor autorităților și a sectoarelor sociale pertinente, pe o perioadă cuprinsă între anii 2001 și 2008.

O sarcină deosebit de importantă în realizarea obiectivelor strategiei antidrog o are *INTERPOL*-ul. Creat în 1914 și funcționând în baza celui de-al doilea „*Congres internațional al poliției criminale*” din 1923, sub denumirea de *Comisia Internațională de Poliție Criminală* (C.I.P.C.), autodesființat în timpul celui de-al doilea război mondial ca urmare a acaparării sale de către naziști și renăscut în 1956 sub numele de *Organizația Internațională de Poliție Criminală* (O.I.P.C.), Interpol își propune facilitarea colaborării internaționale a polițiilor naționale în lupta pentru prevenirea și reprimarea criminalității prin coordonarea activităților birourilor înființate în fiecare stat membru al acestei organizații.

Preocupările pentru combaterea stupefiantelor se manifestă și la nivel comunitar european; Biroul European de Poliție (EUROPOL) apare în decembrie 1991, ca urmare a acordului de la Haga, și are ca atribuție principală centralizarea și analizarea informațiilor provenite de la statele membre cu privire la evoluția „morții albe”; *Centrul european de monitorizare a drogurilor și toxicomaniilor* (OEDT)-agenție autonomă a UE înființată la Lisabona în 1993 pentru a furniza Comunității Europene date obiective, de încredere și comparabile în acest domeniu – are un rol esențial în aplicarea „*Planului de acțiune antidrog al UE*” (2001-2004), care - deși fusese aprobat de Consiliul European la 11 decembrie 1999, la Helsinki - a fost adoptat în mod oficial în urma summit-ului european din iunie 2000 (Portugalia). Actualul plan european este o continuare a celui adoptat în iunie 1995 la Cannes, pentru perioada 1995-

1999.

2.1.2. Evoluția legislației române în materie

Preocuparea pentru reglementarea juridică română a combaterii traficului ilicit de droguri apare încă din secolul al XVII-lea, odată cu Pravila lui Vasile Lupu și capătă amploare pe măsura trecerii timpului.

Astfel, diferite regulamente (1830-1864) privind exercitarea profesiei de spîter sau farmacist, legile sanitare din 1874, 1885, 1893 și revizuirile lor din 1886 și 1893, referitoare la regimul toxicelor, impuneau autorizarea prin obținerea unei diplome de specialitate; „Regulamentul drogurilor și vânzării substanțelor medicamentoase brute”, edictat la 21 aprilie 1921, dispunea instituirea controlului asupra drogurilor de către Direcțiunea Generală a Serviciului Sanitar din cadrul Ministerului Sănătății și Ocrotirii Sociale, înființat în același an.

România va adera la „Convenția internațională asupra opiului” din 1925, de la Geneva, prin Decretul nr.1578 din 21 iunie 1928, promulgând apoi Legea nr.58/1928 pentru combaterea abuzului de stupefiante - în categoria cărora sunt incluse opiul și derivatele sale - care interzicea consumul în public ori cel abuziv, deținerea, producerea, comercializarea fără autorizație medicală și facilitarea traficului ilicit de stupefiante, prevăzând și necesitatea coroborării proceselor-verbale constatatoare ale infracțiunii flagrante cu alte mijloace de probă. În iulie 1933 va fi instituit monopolul de stat al stupefiantelor.

Prin Legea nr.84 din 9 aprilie 1933, România aderă la „Convenția internațională privind limitarea fabricării și reglementarea distribuției narcoticelor” semnată la Geneva, la data de 13 iulie 1931.

Decretul nr.456 din 18 decembrie 1952 prevedea obligativitatea înregistrării la organul Miliției a agenților economici ce urmau a desfășura activități în care se folosesc substanțe și produse toxice; la 7 noiembrie 1960,

HCM nr.1626 ratifica Protocoalele încheiate la 11 decembrie 1946 și 19 noiembrie 1948, care amendaseră convențiile anterioare, privind instituirea controlului drogurilor; Decretul nr.12 din 27 ianuarie 1965 prevede sancțiunile aplicabile în cazul săvârșirii faptei de comercializare a drogurilor.

Legea nr.73/1969 privind regimul produselor și substanțelor stupefiante și Instrucțiunile nr.103/1970 pentru executarea prevederilor acestei legi încadrează în categoria infracțiunilor „producerea, deținerea sau orice operație privind circulația produselor ori a substanțelor stupefiante, cultivarea în scop de prelucrare a plantelor care conțin asemenea substanțe, prescrierea de către medic, fără a fi necesar, a produselor sau a substanțelor stupefiante, organizarea sau îngăduirea consumului acestora în anumite locuri” prevăzându-se o listă a acestor droguri și a organelor competente să efectueze controlul în această materie.

„Convenția unică asupra stupefiantelor” semnată la 30 martie 1961 la New York și „Protocolul din 1972” ce amendează această convenție au fost ratificate de România la 31 decembrie 1973.

Decretul nr.476/1979 privind regimul produselor și substanțelor toxice va preciza distincția între stupefiante, pe de o parte, și produsele și substanțele toxice, pe de altă parte.

România a aderat, prin Legea nr.118/1992 din 8 decembrie 1992, la „Convenția asupra substanțelor psihotrope” – încheiată la 28 februarie 1971 la Viena – și la „Convenția împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope” semnată la 20 decembrie 1988 la Viena.

Până la apariția Legii nr.143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, traficul de stupefiante era sancționat prin art. 312 din Codul penal, modificat prin Legea nr.140/1996; inclus în capitolul II - „Infracțiuni contra sănătății publice” – al titlului IX („Infracțiuni care aduc atingere unor relații privind conviețuirea socială”) din Codul penal, acest articol avea următorul conținut:

„Producerea, deținerea sau orice operațiune privind circulația produselor ori substanțelor stupefiante sau toxice, cultivarea în scop de prelucrare a plantelor care conțin astfel de substanțe ori experimentarea produselor sau substanțelor toxice, toate acestea fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Dacă fapta prevăzută în alin. 1 a fost săvârșită organizat, pedeapsa este detențiunea pe viață sau închisoarea de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.

Prescrierea de către medic, fără a fi necesar, a produselor sau substanțelor stupefiante, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani, iar organizarea sau îngăduirea consumului de asemenea produse ori substanțe în locuri anumite se pedepsește cu închisoare de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

Tentativa se pedepsește.”

Acțiunile diferitelor organizații internaționale constituie un adevărat catalizator al răspunsurilor naționale la fenomenul drogurilor, dovedind necesitatea unui cadru legislativ pan-european și chiar mondial, ce beneficiază de o sferă de cuprindere infinit mai largă decât reglementările juridice specifice fiecărui stat, justificând participarea României la politica antidrog internațională. Însăși Constituția României prevede în art. 11 că „Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”

Astfel, pe lângă aderarea la convențiile internaționale din 1925, 1931, 1961, 1971 și 1988, România a încheiat numeroase protocoale, memorandumuri de înțelegere și acorduri bi- sau multilaterale privind eradicarea traficului ilicit de stupefiante și reprimarea celor ce se fac vinovați de proliferarea lui.

Asemenea acte internaționale au fost semnate de România, în anul 1995, în parteneriatul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, al Regatului

Maroc în 1997, cu Bulgaria și Grecia în anul 1998, cu Peru și Austria în 1999, cu Slovenia în 2000 și cu Israelul în 2001; „Scrisoarea de înțelegere între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii, privind controlul drogurilor și aplicarea legii” – semnată la 3 iulie 2001 la București – reprezintă încă un exemplu al eforturilor cooperării internaționale.

Comitetul Interministerial de luptă împotriva drogurilor, înființat prin H.G. nr.534/1999, se constituie într-un organism național menit să asigure durabilitatea, înlesnirea și coordonarea lucrărilor dialogului dintre Ministerul de Interne și alte autorități statale în ceea ce privește eficientizarea măsurilor ce se impun a fi luate în cadrul războiului declarat stupefiantelor.

În cadrul Poliției Române, la nivelul Inspectoratului General al Poliției, funcționează *Direcția de Combatere a Crimei Organizate și Antidrog* (D.C.C.O.A.), alcătuită din două brigăzi (*Brigada de Combatere a Crimei Organizate și Brigada Antidrog*); potrivit dispozițiilor art. 26 din Legea nr. 143/2000, D.C.C.O.A. este singura instituție română competentă a centraliza și valorifica totalitatea informațiilor referitoare la droguri, substanțele chimice esențiale, precursori și inhalanții chimici toxici, în vederea coordonării acțiunilor luptei împotriva traficului și consumului ilicit de droguri.

„Inițiativa de cooperare pentru Europa de Sud-Est” a înființat, la București, *Centrul de luptă împotriva criminalității transfrontaliere*, care folosește o bază comună de date a statelor din această parte a continentului pentru a trasa liniile directoare generale ale luptei antidrog la nivel zonal.

2.2. Incriminarea actuală a traficului ilicit de stupefiante în România

Fenomenul drogurilor în România a început să dobândească în perioada actuală proporții deosebit de îngrijorătoare, care ar trebui să pună pe gânduri toți factorii din țara noastră implicați în prevenirea și contracararea flagelului morții albe. Se remarcă o severă accentuare a problematicii drogurilor traficate în mod

ilicit pe teritoriul statului român, cu precizarea necesară – și deloc liniștitoare – că numărul constatărilor efectuate, separat ori în comun, de către vameși și poliție nu se identifică, niciodată și în nici o țară de pe mapamond, situațiilor reale de trafic ilicit de droguri ce se desfășoară în mod efectiv de către organizațiile infracționale ori de persoane în interes propriu. Masiva și surprinzătoarea implicare a cetățenilor români în comiterea infracțiunii de trafic de stupefiante, în continuă creștere, a făcut necesare o actualizare și o reglementare juridică mai amănunțită în această materie.

Astfel a fost adoptată de către Parlamentul României Legea nr.143 din 26 iulie 2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, care abrogă dispozițiile art. 312 din Codul Penal în ceea ce privește produsele sau substanțele stupefiante, precum și alte dispoziții contrare. Astfel, din capitolul II intitulat „Sanționarea traficului și a altor operațiuni ilicite cu substanțe aflate sub control național” din Legea nr.143/2000 subliniem următoarele articole:

Art. 2. (1) Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, oferirea, punerea în vânzare, vânzarea, distribuirea, livrarea cu orice titlu, trimiterea, transportul, procurarea, cumpărarea, deținerea ori alte operațiuni privind circulația drogurilor de risc, fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Dacă faptele prevăzute la alin (1) au ca obiect droguri de mare risc, pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 3. (1) Introducerea sau scoaterea din țară, precum și importul ori exportul de droguri de risc, fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Dacă faptele prevăzute la alin (1) privesc droguri de mare risc, pedeapsa este închisoarea de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 4. Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, cumpărarea sau deținerea de droguri pentru consum

propriu, fără drept, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani.

Art. 5. Punerea la dispoziție, cu știință, cu orice titlu, a unui local, a unei locuințe sau a oricărui alt loc amenajat, în care are acces publicul pentru consumul ilicit de droguri ori tolerarea consumului ilicit în asemenea locuri se pedepsește cu închisoare de la 3 la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 6. (1) Prescrierea drogurilor de mare risc, cu intenție, de către medic, fără ca aceasta să fie necesară din punct de vedere medical, se pedepsește cu închisoare de la 1 an la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și eliberarea sau obținerea, cu intenție, de droguri de mare risc, pe baza unei rețete medicale prescrise în condițiile prevăzute la alin (1) sau a unei rețete medicale falsificate.

Art. 7. Administrarea de droguri de mare risc unei persoane în afara condițiilor legale, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 4 ani.

Art. 8. Furnizarea, în vederea consumului, de inhalanți chimici toxici unui minor se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

Art. 9. Producerea, fabricarea, importul, exportul, oferirea, vânzarea, transportul, livrarea cu orice titlu, trimiterea, producerea, cumpărarea sau deținerea de precursori, echipamente ori materiale, în scopul utilizării lor la cultivarea, producerea sau fabricarea ilicită de droguri de mare risc, se pedepesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

Art. 10. Organizarea, conducerea sau finanțarea faptelor prevăzute la art. 2-9 se pedepsește cu pedepsele prevăzute de lege pentru aceste fapte, limitele maxime ale acestora sporindu-se cu 3 ani.

Art. 13. (1) Tentativa la infracțiunile prevăzute la art. 2-7, la art. 9 și art. 10 se pedepsește.

(2) Se consideră tentativă și producerea sau procurarea mijloacelor ori instrumentelor, precum și luarea de măsuri în vederea comiterii infracțiunilor prevăzute la alin. (1).

Prin dispozițiile procedurale din Legea nr.143/2000 se înființează

instituția investigatorilor acoperiți. Considerăm necesară sublinierea următoarelor articole:

Art. 20. Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție poate autoriza, la solicitarea instituțiilor sau organelor legal abilitate, efectuarea de livrări supravegheate, cu sau fără substituirea totală a drogurilor ori a precursorilor.

Art. 21. (1) Procurorul poate autoriza folosirea investigatorilor acoperiți pentru descoperirea faptelor, identificarea autorilor și obținerea mijloacelor de probă, în situațiile în care există indicii temeinice că a fost săvârșită sau că se pregătește comiterea unei infracțiuni dintre cele prevăzute în prezenta lege.

(2) Autorizația este dată în formulă scrisă pentru o perioadă de cel mult 60 de zile și poate fi prelungită, pentru motive temeinic justificate, fiecare prelungire neputând depăși 30 de zile.

Art. 22. (1) Polițiștii din formațiunile de specialitate, care acționează ca investigatori acoperiți, precum și colaboratorii acestora pot procura droguri, substanțe chimice esențiale și precursori, cu autorizarea prealabilă a procurorului, în vederea descoperirii activităților infracționale și a identificării persoanelor implicate în astfel de activități.

(2) Actele încheiate de polițiști și colaboratorii acestora, prevăzuți la alin. (1), pot constitui materiale de probă.

Art. 23. (1) Când sunt indicii temeinice că o persoană care pregătește comiterea unei infracțiuni dintre cele prevăzute în prezenta lege sau care a comis o asemenea infracțiune folosește sisteme de telecomunicații sau informatice, organul de urmărire penală poate, cu autorizarea prealabilă a procurorului, să aibă acces pe o perioadă determinată la aceste sisteme și să le supravegheze.

(2) Dispozițiile art. 91 din Codul de procedură penală se aplică în mod corespunzător.

Art. 24. (1) Percheziția se poate efectua în locurile în care sunt indicii că s-a comis ori că se pregătește săvârșirea uneia din infracțiunile prevăzute în prezenta lege, cu respectarea dispozițiilor Codului de procedură penală.

Art. 25. (1) În cazul în care există indicii temeinice că o persoană transportă droguri ascunse în corpul său, pe baza consimțământului scris, organul de urmărire penală dispune efectuarea unor examene medicale, în vederea depistării acestora. În caz de refuz se va solicita autorizarea procurorului, care va menționa și unitatea medicală ce urmează să efectueze aceste investigații medicale.

(2) Actele consemnând rezultatul investigațiilor medicale, precum și cele privind modul în care acestea s-au efectuat se transmit de îndată procurorului sau, după caz, organului de urmărire penală care le-a solicitat.

Art. 26. Formațiunea centrală de reprimare a traficului ilicit de droguri din Inspectoratul General al Poliției este unica formațiune care coordonează și centralizează toate datele care vizează drogurile, substanțele chimice esențiale, precursorii și inhalanții chimici toxici.

2.3. Elemente generale care trebuie stabilite prin anchetarea infrafracțiunilor de trafic de stupefiante

Dispozițiile Legii nr.143/2000 incriminează traficul de stupefiante prin trei categorii de modalități normative:

- traficul propriu-zis: producerea, deținerea și circulația produselor sau substanțelor toxice ori stupefiante;
- înlesnirea traficului: cultivarea de plante ce conțin astfel de substanțe și experimentarea acestora;
- favorizarea traficului: prescripții medicale fără acoperire, organizarea sau îngăduirea consumului de droguri, importul sau exportul lor.

Prin „producere” se înțeleg fabricarea, extragerea, prepararea sau condiționarea substanțelor ori produselor stupefiante sau toxice, iar „deținerea” semnifică primirea și păstrarea lor, durata acțiunii de păstrare fiind irelevantă.

„Orice operațiune privind circulația” se referă la totalitatea actelor de:

oferire spre vânzare, punere în vânzare, cumpărare, distribuire, transport, etc.

Termenul de „cultivare” presupune însămânțarea, îngrijirea și recoltarea plantelor ce conțin substanțe stupefiante sau toxice cu scopul precis de a prelucra ulterior plantele și, în final, de a „produce” stupefiante sau toxice. Prin „experimentare” se înțeleg dozarea, combinarea ori încercarea toxicelor sau stupefiantelor, presupunând a viza o anumită finalitate: plasarea în traficul ilicit, racolarea de consumatori, etc.

Termenul de „organizare sau îngăduire” a consumului semnifică punerea la dispoziția consumatorilor de droguri a unor încăperi sau locuri destinate consumului, crearea condițiilor pentru facilitarea acestui consum, stabilirea contactului cu utilizatorii de stupefiante. Organizarea presupune existența unei pluralități de consumatori, neavând relevanță dacă ei consumă drogurile împreună sau separat, concomitent sau la intervale de timp.

Îngăduirea constă în simpla permisiune din partea unei persoane care folosește un anumit loc de a se consuma în locul respectiv produse ori substanțe stupefiante. În cazul îngăduirii sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii chiar și atunci când unui singur consumator i s-a permis acest lucru.

CAPITOLUL III

PRINCIPALELE CATEGORII DE SUBSTANȚE STUPEFIANTE ȘI CLASIFICAREA LOR

3.1. Noțiuni, definiții și concepte

În sensul larg al cuvântului, prin drog se înțelege orice substanță utilizată în terapeutică, datorită unor proprietăți curative, dar al cărei efect este, uneori, incert și nociv pentru organismul uman. În vorbirea curentă prin droguri înțelegem produsele stupefiante sau toxice, definite astfel și prohibite de legislațiile naționale și internaționale. În sensul strict farmaceutic, *drogul* este materia primă de origine vegetală, minerală sau animală din care se prepară anumite medicamente, iar *stupefiantele* sunt definite ca substanțe care inhibă centrul nervos, producând o stare de inerție fizică și psihică.

Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.) include în categoria drogurilor orice substanță chimică absorbită de organism care generează schimbări în starea emoțională, în comportamentul și funcționarea acestuia, dar nu toate substanțele la care O.M.S. se referă pot fi considerate stupefiante în adevăratul sens al cuvântului.

În 1931 Societatea Națiunilor Unite a cerut experților săi să dea o definiție clară „drogurilor dăunătoare”, sintagmă care desemna stupefiantele la acea dată, fără ca acest deziderat să fie pe deplin îndeplinit. Organizația Națiunilor Unite, pornind de la conturarea lacunară a drogului, avansează în 1952 o primă definiție a toxicomaniei care, deși a suferit mutații și schimbări importante, diferențiază doar acele fenomene care se suprapuneau („obișnuința și toxicomania”) și paradoxal, prin acestea, drogul.

După 13 ani, același for mondial, în scopul evitării contradicției dintre

normele juridice internaționale în materie și acele substanțe și produse care dau naștere toxicomaniei, recomanda renunțarea la noțiunile de „*obișnuință și toxicomanie*” și înlocuirea lor cu termenii „*toleranță și dependență*”, apreciați a fi mai evoluți din punct de vedere conceptual.

Nici sintagma „*abuz de droguri*”, menită să descrie o stare deosebită asociată cu utilizarea drogului în afara cadrului terapeutic, nu mai corespunde astăzi cerințelor, ceea ce a determinat alte schimbări importante în terminologia specialiștilor precum și în mandatul încredințat Comitetului de experți ai O.M.S.

Acest Comitet va formula (bazându-se pe elementul comun diferitelor forme de abuz-dependență) alte două definiții, disociind astfel dependența psihică de cea fizică.

La cea de a 16-a sa reuniune, Comitetul de experți ai O.M.S definește farmacodependența ca fiind „*o stare psihică ori uneori chimică rezultând din interacțiunea dintre un organism viu și un medicament, caracterizată prin modificări de comportament și prin alte reacții care cuprind, totdeauna, tendința de a lua medicamentul, în mod continuu sau periodic, în scopul regăsirii efectelor sale psihice și câteodată, pentru a evita neajunsurile privării. Această stare poate să fie însoțită sau nu de toleranță. Același individ poate fi dependent de mai multe medicamente.*”

Reacțiile specialiștilor în materie la luarea la cunoștință a acestei noi definiții n-au fost în întregime favorabile. Ca atare, pentru a defini cu mai multă acuratețe noțiunea juridică de drog, experții renunță la controversata, de acum, distincție dintre dependențele fizică și psihică introducând în terminologie „*sindromul de sevraj*” (simptomele – fizice și psihice – care apar în situația în care un individ este privat de drogul care l-a adus în starea de dependență) și recomandă substituirea „*abuzului de droguri*” cu „*utilizarea nocivă*”.

Pe parcursul dezvoltării istorice a conținutului lor noțional, substanțele și produsele dependogene s-au disociat în *stupefiante* și *psihotrope*. În conformitate cu prevederile „*Convenției unice asupra stupefiantelor*” din anul

1961 se considera a purta aceasta denumire generică „*orice substanță naturală sau sintetică ce figurează pe lista stupefiantelor*”, adică pe cele patru tablouri-anexă ale respectivei convenții, ce au regimuri juridice aplicabile în mod diferit. Potrivit însă Organului Internațional de Control al Stupefiantelor (O.I.C.S.), care editează periodic *lista galbenă*, consecință a edificării consecvente în timp a mecanismului internațional de control al drogurilor, apartenența unor substanțe și produse în conținutul altor tratate și convenții le poate califica automat drept stupefiante.

Convenția din anul 1971 privind substanțele psihotrope precizează că este apreciată și tratată juridic ca *psihotropă* acea substanță care poate provoca:

- o stare de dependență;
- o stimulare sau o depresie a sistemului nervos central, dă naștere la halucinații sau tulburări ale funcției motrice ori de judecată sau de comportament, de percepție ori a umorului.

Categorisirea drogurilor în stupefiante și substanțe psihotrope este menținută de către „*Convenția Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope*”, semnată la Viena, în anul 1988.

Substanțele psihotrope – drogurile, în general – pot fi clasificate, în raport cu acțiunea lor, în: analgezice, sedative, hipnotice, stimulente și halucinogene.

Analgezicele sunt deprimante neselective ale sistemului nervos central și servesc – așa cum o arată și denumirea – pentru atenuarea durerilor, fără ca persoana care le utilizează să-și piardă cunoștința.

Sedativele sunt tot deprimante neselective ale sistemului nervos central care – în anumite doze terapeutice – au drept efect diminuarea hiperexcitabilității psihomotorii și aducerea la parametrii normali a tonusului funcțional al acestuia. Luate în doze mari, sedativele duc la deprimarea intensă a sistemului nervos central.

Hipnoticele – somniferele – sunt substanțe care provoacă somnul, prin

deprimarea sistemului nervos central. Din rândul hipnoticelor amintim barbituricele, metaqualona, chloral-hidratul ș.a.

Stimulentele activează sistemul nervos central și măresc activitatea creierului și a măduvei spinării, principalele droguri de acest fel fiind cocaina și amfetaminele. Important este faptul că anumite stimulente au o întrebuințare terapeutică legală, cum ar fi anorexigenele (ex. pentru scăderea greutatei corporale) și psihostimulentele (folosite în tratarea depresiunilor nervoase).

Halucinogenele sunt substanțe ce acționează asupra sistemului nervos central, provocând atât denaturarea percepțiilor, cât și iluzii senzoriale. Cunoscute sub denumirea de „*droguri psihodisleptice*” sau „*droguri psihodelice*”, în rândul halucinogenelor se înscriu, în special, L.S.D.-ul (dietilamida acidului lisergic) și psilocybina.

3.2. Clasificarea drogurilor

Într-o clasificare acceptată la nivel internațional distingem trei categorii mari de stupefiante:

- I. Produse depresive ale sistemului nervos central;
- II. Produse stimulente ale sistemului nervos central;
- III. Produse perturbatoare ale sistemului nervos central.

Substanțele psihotrope se pot subclasifica după cum urmează:

- după substanțele din care derivă;
- după originea lor (naturale, semisintetice și sintetice);
- după riscurile farmacodependenței și abuzului pe care le prezintă;
- după efectele de ordin fizic și psihic;
- după compoziția chimică generală (determină efectele unui drog asupra corpului uman).

Substanțele psihoactive – care generează abuzul – pot fi grupate în nouă categorii principale:

- alcoolul;
- opiaceele: latexul, morfina, heroina ș.a.;
- cocaina și derivatele ei;
- cannabisul, marihuana;
- L.S.D. și alte halucinogene;
- tranchilizante, sedative, hipnotice;
- stimulente psihice (amfetaminele);
- solvenți organici și inhalanți;
- drogurile folosite ca medicamente (tranchilizante minore).

Conform *regimului juridic* care le reglementează, stupefiantele pot fi legale sau ilegale; această separare, conform opiniei unor specialiști, este echivocă și are la bază doar criteriul economic, drogul devenind în acest mod o marfă reglementată de lege. Drept urmare, având o anumită calificare juridică pentru anumite droguri, consumul devine abuz, comercializarea se transformă în trafic, iar promovarea este considerată incitare.

Există în această clasificare și o conotație politică evidentă dacă se remarcă faptul că, de regulă, drogurile licite (alcoolul, cafeaua, tutunul) aparțin emisferei nordice, puternic industrializate, pe când drogurile considerate nepermise, lumii a treia, subdezvoltate. Deci, dacă pentru drogurile permise funcționează legile economiei de piață, pentru cele considerate ilicite s-a instituit un program sever de contracarare în scopul eradicării lor.

Raportate la dependența dobândită în urma consumului, drogurile pot fi grupate în trei categorii: stupefiante care dau dependență fizică, stupefiante care dau dependență psihică și stupefiante care dau dependență mixtă.

Stupefiante naturale, semisintetice și sintetice

Privit din perspectiva juridică, un stupefiant este considerat drog numai în măsura în care potențele sale în materie de abuz și toxicomanie – dependența –sunt relevate, termenul ca atare fiind utilizat atât în legislația internă, cât și în cea internațională.

Stupefiantele naturale: opiul extras direct din *Papaver somniferum*, morfina, codeina și tebaina, extrase din opiu;

Stupefiantele semisintetice: heroina (diamorfina), hidromorful (dihidromorfina), Dilaudil, oxicodona (Eucodal);

Stupefiantele sintetice cu efecte puternice: metadona (Sintalgon), petidina, Meperidina, Demerolul (Mialgin);

Stupefiantele sintetice cu efecte slabe: dextropropoxifena (Darvon), pentazocina (Fortral).

Stupefiantele care constituie cel mai frecvent obiectul traficului ilicit de droguri sunt:

1. Opiul obținut din macul opiaceu (*Papaver somniferum*), plantă cu flori roșii, violete sau albe ce pot avea pete negre, cu frunze de culoare verde-albastră, ovale, zimțate pe margini și dispuse alternativ pe tulpină. Fructele apar sub forma capsulelor sferice sau ovale (de culoare verde-gri înainte de coacere și galben-brună după maturizare) care conțin numeroase semințe, de dimensiuni reduse, colorate în negru, albastru sau cenușiu. Spre deosebire de latexul capsulelor, cel scurs în urma incizării ori ruperii tulpinei sau frunzelor nu poate fi folosit la extragerea opiului deoarece nu conține alcaloizi. La 8–10 zile de la căderea petalelor, capsulele necoapte se incizează de două ori pe zi, secretând picături de suc alb și lipicios care în contact cu aerul se colorează în maro-negru, întărindu-se. Latexul solidificat se recoltează, se usucă la umbră timp de mai multe zile, se adună în bucăți, bulgări și calupuri și este supus unei a doua faze de uscare, în urma căreia opiul brut (substanță brună, amară, sfărâmicioasă, cu interior moale și miros asemănător amoniacului, conținând 10–14% morfina, 2–

4% codeină, 4–8% narcotină, 0.2–0.4% tebaină, 0.2% narceină, gume, zaharuri, săruri minerale, ș.a.) va fi ambalat în celofan, cutii metalice închise ermetic, pânză, folii de plastic sau alte materiale ce rețin umiditatea și mirosul ușor de detectat. Opiul brut se comercializează sub formă de chifle, turte, bucăți, batoane cilindrice sau conice de greutate relativ redusă (0,5–3 kg) și care prezintă uneori la suprafață fragmente sau semințe de opiu. Opiul pulbere, extractul uscat de opiu, opiul concentrat și opiul total reprezintă câteva din formele licite, folosite în industria farmaceutică, de preparare a opiului brut, neexcluzând varianta opiului de fumat (numit și opiu preparat) ce se obține prin filtrarea și evaporarea amestecului încălzit de opiu brut cu apă, întâlnindu-se și în versiunea țișărilor negre ori aurii. Reziduurile calcinate de opiu rămase în pipă după fumare (opiu calcinat) se aseamă unor mici bucăți de cărbune de lemn, de culoare neagră, sau semințelor de struguri calcinate; acest produs, amestecat cu apă, fiert și filtrat cu scopul unei noi utilizări constituie drossul (drojdia de opiu), cu un conținut redus de morfină.

2. Morfina, cel mai important alcaloid al opiului, poate fi obținută prin extragere directă, sub forma morfinei-bază, substanță solubilă la umiditate, cu miros caracteristic opiului, gust amar și aspect asemănător cafelei fin măcinată, conținând 50–70% morfină. Morfina brută apare atât ca pudră a cărei finețe a granulației se modifică proporțional cu puritatea și având o culoare ce variază de la alb murdar la galben sau brun închis, cât și ca blocuri-cărămidă (de 5x10x15 cm și 120 – 500 g, de obicei) ce conțin 70–90% clorhidrat de morfină. Sărurile morfinei – pulberi cristaline, albe, solubile în apă, inodore și administrate prin injecție sau ca tablete – sunt utilizate în scop terapeutic.

3. Heroina, opiaceul cu cel mai puternic efect, rezultă în urma tratării morfinei cu clorură de acetyl sau anhidridă acetică (lichid incolor, cu miros înțepător, folosit la fabricarea medicamentelor, coloranților, acetatului de

celuloză și ca agent de acetilare), proces ce nu necesită instrumente de o înaltă tehnologie, putând fi realizat chiar și în laboratoare clandestine cu o aparatură simplă, cu mijloace improvizate. Culoarea heroinei diferă în funcție de puritate, de la alb până la maroniu închis. Heroina brută, nepurificată, este brună și apare sub forma unor bucăți mari și rezistente, purtând numele de „heroină de stradă” când este foarte diluată. Există 4 sortimente de heroină ce se comercializează pe piețele ilicite ale drogurilor, codificarea făcându-se cu cifre de la 1 la 4.

Heroina nr.1 conține puțină heroină și o mare cantitate de morfină ce nu a fost transformată chimic. Are gust amar și miros slab de oțet.

Heroina nr.2 (heroina-bază) este solidă, friabilă, de culoare cenușie sau maro închis, insolubilă în apă și reprezintă acel stadiu al transformării diamorfinei ce precede adăugarea diluanților și aditivilor necesari obținerii heroinei nr.3.

Heroina nr.3 (numită și „Hong-Kong Rocks” – pietre de Hong-Kong –, „heroina de fumat”, „brown sugar” – zahăr maro –, „heroina roz”, „vogelfutter” – hrană pentru păsărele – sau „heroina purpurie”) are un conținut de heroină pură de 35–90%, de obicei 60%, restul fiind diluanți precum cafeina, lactoza, chinina, zahărul pudră, barbituricele, laptele praf, stricnina și scopolamina ce se folosesc în scopul inducerii în eroare a organelor judiciare ori al diminuării toxicității acestui produs, a cărui granulație variază de la mici grăunțe cu aspect neregulat la pudra fină de culoare brună, gălbuie, roz, roșie ori între maro-clar și gri-închis.

Heroina nr.4 (heroina de injectat), pulbere fină, albă sau bej, conține între 95 și 98% clorhidrat de diacetilmorfină, majoritatea reziduurilor eliminându-se prin intensa purificare din cadrul procesului de fabricație.

4. Cannabisul reprezintă o denumire generică a diferitelor tipuri de droguri obținute din planta Cannabis Sativa, varietatea Indica, specie vegetală anuală înaltă de 1-3 metri, cu foliole verzi, lungi și înguste, zimțate, dispuse în

formă de evantai, pe fiecare tijă găsiindu-se 5–7 frunze lucioase, lipicioase, cu suprafața acoperită de perișori. Principala substanță chimică psihoactivă conținută de cannabis, care determină efectul halucinogen (alături de cannabinoizi ca delta 8-THC, delta 9-THC, cannabivarina sau alcaloizii cannabamine/A,B,C,D), este tetrahidrocannabinolul (THC), a cărui concentrație variază în diferitele părți ale plantei, în funcție de locul și modul de cultură, precum și în diversele extracte din cannabis.

„Iarba” de cannabis, ca prim produs al plantei, are o culoare verde spre maro, conține 1–10% THC și se obține din frunze și tipuri florale al căror apelativ diferă după zona de proveniență: Ganja, Kif, Takrou, Maconha, etc.

Termenul „marihuana” desemnează, pe continentul european și în America de Nord, frunzele și vârfurile de cannabis, uscate, folosite pentru fumat sub forma țigărilor. Preparatul de marihuana este rezultatul macerării – în stadii și proporții ce alcătuiesc un ansamblu eterogen – frunzelor, somităților fructifere și florale ale plantelor masculine și femele anterior uscate. Traficul ilicit de droguri a consacrat ca forme de circulație a marihuanei turtele și pulberea.

Un alt produs de bază al cannabisului este rezina, care – brută sau purificată – apare ca substanță brună, solidă, presată în blocuri sau turte (ale căror umiditate, stare de agregare și culoare tinzând spre verde depind de proporția de frunze și somități folosite) ori ca pudră colorată în maro-clar, verde, brun închis sau negru. Rezina de cannabis degajă prin ardere un puternic miros de paie uscate, conține 4–12% THC și este consumată prin fumat, prin ingerarea alimentelor în care e inclusă (dulciuri, șerbaturi) ori a băuturilor de acest fel – siropuri – și prin masticăție.

Hașișul este un concentrat de THC și rășini, obținut prin extracția secreției părților florale, a frunzelor tinere și a vârfurilor ramurilor plantei femele de cânepă indiană, după ce aceasta a fost fecundată, prezentându-se sub forma unei rășini lipicioase. În California, Cannabis Indica poartă numele de „Sinsemilla”, cuvânt ce desemnează și substanța în a cărei obținere se folosește

vârful nefertilizat al florii femele, care rămâne bogat în THC prin evitarea fecundării sale de către plantele masculine – tăiate, în acest scop, înaintea perioadei de înflorire.

Hașișul lichid, echivalent sinonimic pentru noțiunile de „concentrat” sau „extract de cannabis”, „cannabis lichid” sau „ulei de hașiș”, se prepară prin distilarea repetată a frunzelor, somităților florifere sau a rezinei de cannabis, prin care se obține o substanță vâscoasă, de culoare închisă, insolubilă în apă, relativ bogată în THC (20–60%) și care are tendința de a se îngroșa în contact cu aerul. Hașișul se consumă, în general, fumat în pipe și este traficată sub forma unui lichid uleios, vâscos, de culoare verde închis.

5. Cocaina, puternic stimulent al sistemului nervos central, este un produs natural extras din frunzele de *Erythroxylon Coca*, recoltate în al treilea an de vegetație a arbustului originar din America de Sud, când ajung să conțină 0,5–1% alcaloizi, pe lângă uleiuri, ceruri și substanțe aromatice, acestea din urmă fiind folosite în trecut la prepararea băuturilor răcoritoare Pepsi-Cola și Coca-Cola. Extracția cocainei comportă mai multe etape. *Intermediar*, se obțin pasta de coca (prin macerarea frunzelor de coca în soluții ce conțin derivați ai petrolului, carbonat de sodiu, permanganat de potasiu sau lapte de var) și cocaina-bază, substanță albă, cristalină, inodoră, amară, insolubilă în apă dar solubilă în solvenții organici eter, cloroform și alcool, proprietate care o face de neutilizat în administrarea prin injectare sau prizare – absorbția fiind redusă la nivelul mucoasei nazale –, dar adecvată consumului prin inhalare a produsului vaporizat (clorhidratul de cocaină, derivat al cocainei-bază, este dizolvat în apă, alcalinizat și separat de alcaloid prin extragerea acestuia din eter, iar reziduurile de cocaină-bază sunt vaporizate cu ajutorul unei surse de căldură și inhalate), metodă preferată de cocainomani deoarece cocaina-bază se volatilizează mai ușor decât sărurile sale. Pasta de coca și cocaina-bază se consumă și prin fumatul țigărilor ce le conțin în mixtură cu tutun sau/și cannabis ori prin

folosirea unei pipe cu apă – „narghilea” sau „hooka”. *Faza finală* a procesului de obținere a cocainei constă în purificarea cocainei-bază și în transformarea ei, cu ajutorul acidului clorhidric, în clorhidrat de cocaină sau în alte săruri – sulfat, nitrat – prin reacția cu acizii corespunzători. Cocaina astfel rezultată, purificată, are consistența unei pulberi cristaline, albă, ce poate fi prizată nazal ori injectată intravenos și este ușor recunoscută datorită senzației de rece, a înnegrii țesuturilor pe care se aplică (mucoasa nazală, limba) și a gustului amar, fiind totodată insolubilă în eter, dar solubilă în apă, etanol și cloroform.

Crack-ul apare sub forma granulelor albicioase, bej sau brune, are un conținut alcaloidic ridicat și, inhalat prin fumatul cu pipe de sticlă, induce rapid starea euforică – „flash” – și chiar dependența de tip cocainic, gradul mare de volatilitate permițându-i absorbția spre creier în 10–15 secunde. Acest drog este comercializat în poleială, flacoane sau în pungulițe de plastic.

Crack-ul reprezintă un amestec de crack și heroină, fumat cu pipa, foarte periculos prin combinarea efectelor dependenței fizice de heroină – care prelungește „visul” produs de crack, îndulcind suferința depresiei – cu euforia de o mare intensitate creată de crack.

6. Mescalina extrasă din cactusul peyotl (*Lophophora Williamsii*) – mic, fără ghimpi, crescut spontan în Mexic și în zona Rio Grande del Norte din Texas – este principalul alcaloid halucinogen al acestei plante, în aceeași categorie de substanțe înscriindu-se și anhalonidina, enacheiamina, peyotlina, lophophorina. Cele două discuri („mescal buttons” – nasturi de mescalină) ale capului globulos al cactusului sunt recoltate prin tăiere, tocate transversal în fâșii, lăsate la soare să se usuce, înmuiate în cavitatea bucală și masticate ori ingerate, după ce au fost rulate în sfere mici, sau pot fi fumate ulterior uscării, folosindu-se – în egală măsură – la obținerea unui lichid tulbure, brun, cu gust amar intens, consumat ca băutură alcoolică. Mescalina apare sub forma unui lichid uleios iar derivatul său, sulfatul de mescalină, este o substanță solidă (pulbere albă, cristalină) care poate

fi administrată prin injecție.

7. LSD – Dietilamida acidului lisergic – este unul dintre cele mai puternice halucinogene ce se găsește în natură, în cantități mici, în unele plante, preparându-se – însă – cu precădere în laborator, prin semisinteză, pornind de la acidul lisergic sau ergotamină. Când este pur, apare sub forma unui lichid incolor, inodor și insipid, dar în traficul ilicit LSD-ul se prezintă în versiunea unei substanțe cristaline, prăfoase, de culoare alb murdar, inodoră, insipidă, solubilă în apă și în alcool, soluție în care – în mod frecvent – sunt îmbibate bucățele de zahăr. LSD-ul se vinde clandestin în stare lichidă ori ca pudră, capsule și comprimate de diferite culori și dimensiuni sau în varianta timbrelor și a bucăților de hârtie caroiată pe care se picură (dar care pot fi și introduse în) soluție de LSD dizolvat în etanol sau metanol. Acest drog se administrează bucal sau prin injecție.

8. Barbituricele și alte sedative hipnotice

Barbituricele sunt o categorie de droguri derivate din acidul barbituric, produs sintetic obținut prin condensarea ureei și a acidului malonic. Ele sunt utilizate în scopuri terapeutice ca sedative, hipnotice și anticonvulsive.

Dintre cele peste 2500 de substanțe din grupa barbituricelor sintetizate până în prezent, peste 50 sunt comercializate în scop medical, iar 12 sunt supuse controlului internațional, fiind considerate substanțe psihotrope.

Barbituricele provoacă o diminuare considerabilă a activității nervoase și musculare. Profund toxicomane, consumul frecvent al acestora duce cu ușurință la toleranță și dependență. Sindromul de sevraj indus de barbiturice duce la convulsii, delir și psihoze, iar supradoza generează coma, comoția și, în final, moartea. Consumatorii de heroină folosesc frecvent barbituricele pentru întărirea efectelor date de heroină, dar și pentru a contrabalansa efectele sindromului de sevraj, atunci când nu își pot procura acest drog.

9. Amfetaminele și stimulentele înrudite

Fenilalchilaminele, denumite impropriu amfetamine, au fost sintetizate încă de la începutul sec al XX-lea. La început au fost fabricate în scopuri medicinale, mai ales în tratarea obezității. S-a dovedit, însă, că au efecte puternice asupra psihicului și duc la dependență. Începând cu anul 1950, producerea și desfacerea acestora este supravegheată. Ca stupefiante, amfetaminele se prezintă sub formă de comprimate, pulberi sau lichide, de proveniență licită sau ilicită. Efectele administrării pe cale orală sunt mai profunde decât cele ale injectării intravenoase. Consumul în abuz de amfetamine provoacă reacții psihotice și halucinații paranoice. Pe piața ilicită a drogurilor apar o serie de astfel de produse farmaceutice înrudite cu amfetamina: fenmetrazina, dexametrazina, ș.a.

10. Solvenții organici și inhalanții

Solvenții organici și inhalanții – care există în stare gazoasă la temperatura mediului ambiant – sunt compuși chimici puternic volatili, care acționează ca depresive ale sistemului nervos central. Cel mai des întâlniți solvenți organici sunt: diluanții pentru vopsele, adezivii, benzina, kerosenul și alți produși petrolieri, diverși alcooli și acetați, inclusiv toluenul, acetona, tetraclorura de carbon, cloroformul, eterul etilic și benzenul.

Deși comercializate fără nici o restricție, aceste substanțe au, după caz, efecte stimulante ori inhibante, putând duce la pierderea cunoștinței sau deces (prin stop cardiac), la doze mari, fiind considerate de unii specialiști ca principalele căi spre consumul drogurilor veritabile ori de substituire.

11. Tranchilizantele minore

Tranchilizantele minore constituie un grup de substanțe depresive, utilizate în medicină pentru efectul lor calmant la persoanele care suferă de

anxietate, tensiune, insomnie, convulsii, dar și pentru combaterea sevrajului la toxicomani și alcoolici. În doze mari, ele antrenează reducerea funcțiilor respiratorii, putând genera pierderea cunoștinței, coma sau moartea. În doze excesive și pe timp îndelungat pot duce la dependență. Diazepamul este cel mai cunoscut dintre aceste substanțe. Pe piața ilicită a drogurilor, tranchilizantele minore se întâlnesc și sub formă de amestecuri.

CAPITOLUL IV

TERITORII ȘI RUTE ALE DROGURILOR

În ultimele două decenii, globalizarea economică, dezvoltarea mijloacelor de comunicație și transport, precum și noile tehnologii informatice au permis organizațiilor criminale raportarea unor succese notabile în desfășurarea activităților lor la scară internațională. Strategia obișnuită a acestor grupări infracționale constă în fixarea posturilor de management și producție în zone de risc redus, în care dețin controlul asupra mediului instituțional, și în concentrarea căutării piețelor de desfacere în regiuni cu o cerere mare de droguri, zone caracterizate prin puterea ridicată de cumpărare a monedelor naționale și a populației respective.

4.1. America

4.1.1. America de Nord

Aproape 35 de milioane de consumatori de droguri și un trafic ilicit evaluat la peste 110 miliarde de dolari anual reprezintă bilanțul cu care America de Nord intra în ultimul deceniu al secolului și sfârșitului de mileniu, dar cifrele menționate au fost de mult depășite.

Drogul cel mai frecvent consumat pe continentul nord-american este cannabisul (22,2 milioane de consumatori la sfârșitul anilor '90). Studiile întreprinse în ultimii ani de către organismele internaționale specializate nu indică o creștere a abuzului de acest stupefiant, ci a folosirii lui în combinație cu alte substanțe, fapt ce s-a reflectat în multiplicarea internărilor persoanelor consumatoare de astfel de compuși. Cultivarea ilicită a cannabisului cunoaște cea mai mare amploare în Mexic, principalul furnizor al acestui drog pentru Statele Unite ale Americii.

Prețul în scădere și permanenta îmbunătățire a purității heroinei i-au

consacrat consumul prin inhalare sau fumat în defavoarea proporției cazurilor de injectare, în special în rândurile tinerilor, așa cum o arată și statisticile referitoare la administrarea, prin injecție, a supradozelor sau la principalele cauze de infectare cu HIV/SIDA și virusul hepatitei C.

Pe coasta vestică a Canadei, o mare parte a cantității de heroină este introdusă prin contrabandă și provine din Asia de Sud-Est. Grupările infracționale implicate în aceste operațiuni sunt riguros organizate și intervin din ce în ce mai activ în traficul

cu cocaină, introdusă clandestin din America de Sud în Statele Unite ale Americii și apoi în Canada pe „ruta Pacificului”, folosindu-se în acest sens mici ambarcațiuni de pescuit și vedete rapide, în timp ce la Miami – unde traficul cu stupefiante este afacerea cea mai prosperă, depășind cu mult turismul și exporturile de mărfuri și produse – un gram de cocaină se negociază la 90 de dolari, adică prețul unei acțiuni de la „General Motors”.

Cele 7 milioane de cocainomani din America de Nord sunt aprovizionate permanent și de către bandele jamaicane, puternic implicate în comerțul cu cocaină încă de la jumătatea anilor '80, când „gardiștii” reuniți în jurul a două partide politice din Jamaica începuseră să emigreze în Statele Unite ale Americii pentru a se sustrage urmării justiției sau pentru a evita să fie asasinați de rivalii lor politici. Apariția „crack-ului” – derivat al cocainei, procurat, la început, din Bahamas și fabricat apoi și pe continentul Americii de Nord – a făcut să explodeze abuzul de droguri prin prețul său mai mic decât al cocainei și prin efectele mult mai puternice produse, ce se pot solda cu moartea prin supradozare.

Grupările de traficanți își dispută controlul pieței ilicite a ecstasy-ului fabricat local sau importat din Europa Occidentală și al cărui consum s-a răspândit, dincolo de categoria participanților la „rave parties”, în toate mediile sociale, aici incluzându-se, spre exemplu, cadre ale armatei sau elevi de 12 ani. În Canada au fost descoperite laboratoare care produceau și alte droguri de

sinteză, a căror inserare – accidentală sau voită, în scopul majorării profitului – în comprimatele de ecstasy este considerată principala cauză a mortalității în rândurile toxicomanilor din Statele Unite ale Americii.

Deși Mexicul rămâne principalul distribuitor de metamfetamină pe piețele ilegale ale Americii de Nord, în anul 2000 au fost descoperite și dezafectate câteva mii de laboratoare producătoare ale acestui drog în Statele Unite ale Americii (care foloseau substanțe de proveniență canadiană) și 26 în Canada. În aprilie 2001 a fost efectuată o captură de 43 milioane de comprimate de pseudoefedrină, cantitate suficientă pentru obținerea a 2300 de kilograme de metamfetamină, la trecerea frontierei – din Canada în Statele Unite ale Americii.

Abuzul de benzodiazepină nu a cunoscut modificări majore în ultimii 2 ani, dar foarte îngrijorătoare e creșterea consumului opiaceelor legale (hidrocodona, hidromorful și oxicodona), cu atât mai mult cu cât confiscarea în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a unor comprimate de oxicodonă provenind din Statele Unite ale Americii lasă să se întrevadă crearea unei piețe ilicite mondiale.

Halucinogene de tipul psilocybinei întrețin atmosfera petrecerilor „rave” ale tinerilor, care obțin foarte ușor – prin intermediul internet-ului – informații despre cultivarea ciupercilor și a sporilor din care se produc aceste substanțe; astfel de culturi au fost descoperite în Vancouver.

Aderarea tuturor țărilor Americii de Nord la Convenția din 1961, modificată prin Protocolul din 1972, la Convenția din 1971 și la cea din 1988, eforturile cooperării regionale (prin Memorandumul semnat de guvernele Mexicului și Statelor Unite ale Americii și acțiunile CICAD – Comisia Interamericană pentru lupta împotriva abuzului de droguri), precum și inițiativele antidrog la nivel național („Strategia națională pentru controlul drogurilor” în Statele Unite, „Campania americană antidrog adresată tinerilor”, acțiunile FBI – Biroul Federal de Investigații – și ale DEA – Agenția de Control a Drogurilor –, „Programul național pentru controlul drogurilor în Mexic” și

Agencia Federală de Investigații din această țară, „Programul canadian pentru controlul precursorilor” și Jandarmeria Regală a Canadei) au condus la rezultate spectaculoase sub aspectul capturării unor cantități de droguri și al decapitării unor rețele de traficanți, dar s-au dovedit insuficiente pentru a pune capăt flagelului morții albe.

4.1.2. America de Sud și America Centrală

Cu o proporție a consumatorilor de cannabis ce se cifrează la 14,7 milioane de persoane, America de Sud și cea Centrală cunosc o largă răspândire a cultivării acestei plante. Cannabisul cultivat în America de Sud este destinat piețelor ilicite ale țărilor producătoare și ale statelor vecine în timp ce, în Caraibe, statutul de unic drog cultivat în această zonă îi oferă locul I în cadrul traficului general de stupefiante. Principalul stat consumator de cannabis, Brazilia a trebuit să facă față în ultimii ani încercărilor unui abuz de droguri în continuă creștere, cum este și cazul Argentinei și al Jamaicai, unde marihuana reprezintă o importantă sursă de venituri rezultate din exportul ilicit, mai ales către Statele Unite.

Columbia rămâne principalul producător al acestui stupefiant, introdus prin contrabandă în Europa și America de Nord, dar capturi masive au fost făcute și în Brazilia și Paraguay.

Este de remarcat și acțiunea serviciilor jamaicane de depistare și combatere a drogurilor, în care se depun eforturi imense pentru distrugerea manuală a culturilor de cannabis din regiunile montane greu accesibile.

Majoritatea cantităților de droguri provenind din America Centrală și Caraibe, introduse clandestin în Europa, sunt ascunse de către traficanți la bordul aeronavelor care efectuează curse de pasageri, avioanele de tip cargo fiind folosite mult mai puțin. Costa Rica și Panama sunt importante puncte de tranzit din care se expediază mici cantități de narcotice spre Europa, iar Jamaica reprezintă sursa celei mai mari părți a hidrocloratului de cocaină, controlând

peste 40% din comerțul cu acest stupefiant pe „filiera Caraibelor”, în care se includ și Haiti (țară aleasă de către traficanți în virtutea instabilității sale politice) și Republica Dominicană, de unde drogurile pleacă spre Statele Unite ale Americii.

Relevant este și faptul că America Centrală și „culoarul terestru mexican” sunt folosite pentru traficul a peste jumătate din transporturile de cocaină ce intră anual în Statele Unite ale Americii (aproximativ 375 de tone). În America de Sud, rezultatele obținute în domeniul eradicării plantațiilor de coca din Bolivia și Peru au fost, din păcate, dublate de o reînnoire a culturilor și chiar o expansiune a teritoriului alocat lor în Columbia.

Conform datelor furnizate de Interpol, în anul 2000 producția de cocaină în „zona andină” se cifra la 900 de tone, din care jumătate era destinată piețelor ilicite din America de Nord. Transporturile de cocaină provenind din Columbia, Peru și Ecuador sunt descărcate pe coasta vestică a Mexicului și conduse spre SUA și Canada pe „ruta Pacificului”.

Cel mai ridicat consum de cocaină se înregistrează în Argentina și în Chile, iar în Brazilia dependența de acest stupefiant se răspândește tot mai mult în rândul tinerilor din centrele urbane cu o înaltă rată a criminalității. Astfel, în Rio de Janeiro se estimează că 3000 de copii ai străzii sunt implicați în traficul de droguri.

Fabricarea cocainei s-a amplificat, începând cu anul 1996, îndeosebi în Columbia, pe teritoriul căreia acționează numeroase bande de traficanți organizați în „carteluri”, din rândul cărora se distinge prin violență cel de la Medellin – al doilea oraș ca mărime al Columbiei, numit în anii `70 „capitala florilor” și transformat într-un adevărat „Beirut latino-american” în urma crizei economice, însoțită de numeroase jafuri și crime. Se apreciază că 45 de tone de cocaină pornesc anual din Medellin spre Statele Unite ale Americii, iar alte 10 tone iau drumul Europei, justificând punctul de vedere conform căruia eliminarea acestui oraș din circuitul traficului ilicit ar duce la terminarea

războiului stupefiantelor în această parte a lumii. Astfel de organizații criminale există și în alte zone ale Columbiei: Bogota, Valea Cauca, orașul Leticia, provinciile Armenia-Pereira.

Și în ceea ce privește heroina Columbia ocupă un loc de frunte; în iunie 2001 o operațiune antidrog la scară regională s-a soldat cu confiscarea a 67 de kilograme de heroină (cea mai mare captură de până acum în această țară) și cu descoperirea unui nou traseu de traficare a respectivului drog între Columbia și SUA, trecând prin America Centrală.

Pe piața Statelor Unite, heroina sud-americană prezintă față de cea sosită din Asia avantajele unei mai mari purități și ale prețului mai scăzut ca urmare a proximității surselor de aprovizionare. Totodată, cocaina sud-americană pătrunde în Europa și este schimbată, în regim „barter”, contra comprimatelor de ecstasy, la rândul lor introduse clandestin în America de Sud.

Deoarece măsurile de interceptare a transporturilor de droguri, pentru Columbia, sunt prevăzute de un plan național („Planul pentru pacea, prosperitatea și consolidarea statului” – Planul Columbia) care i-ar putea face pe traficanți să-și deplaseze activitățile spre țările vecine, a fost prezentată o inițiativă regională menită a lărgi câmpul de aplicare al acestui plan, dispunându-se acțiuni similare și în alte state (Bolivia, Brazilia, Ecuador, Venezuela, Peru și Panama) și beneficiind de sprijin financiar și tehnic din partea Statelor Unite ale Americii.

În 1982 se încheia un „Tratat de extrădare a traficanților de droguri ilicite” între Columbia și SUA, iar în 1984 statul columbian interzicea total fabricarea cocainei. Columbia participă activ la operațiunea „Purple” – alături de Peru, Brazilia, Ecuador, Uruguay și Venezuela – care are ca obiectiv împiedicarea utilizării permanganatului de potasiu în fabricarea ilicită a cocainei și la operațiunea „Topaz” – alături de Brazilia și Argentina –, menită să combată folosirea anhidridei acetice în producerea heroinei.

În aprilie 1986, Peru se alătură celorlalte state din Pactul Andin și

semnează primul tratat pentru o mai bună cooperare în vederea opririi comerțului cu narcotice, declanșând – în colaborare cu SUA – operațiunea „Condor” de reprimare a traficului ilicit de droguri. Recent, Brazilia a lansat operațiunea „Cobra”, de consolidare a supravegherii și a combaterii traficului de narcotice de-a lungul frontierei sale cu Columbia.

Toate statele Americii de Sud au aderat, cu excepția Guyanei, la Convențiile din 1961, 1971 și 1988; în America Centrală și Caraibe, Convenția din 1988 a fost ratificată de toate țările din zonă.

Superior serviciilor specializate în lupta antidrog la nivel național (din punctul de vedere al dotării tehnice, al experienței, al rezultatelor obținute și al gradului de dezvoltare a mecanismelor de evaluare a datelor), CICAD-ul – Comisia Interamericană pentru lupta împotriva abuzului de droguri – din cadrul OAS (Organizația Statelor Americane) reprezintă principalul factor de coordonare a acțiunilor tuturor țărilor de pe continentul american în domeniul combaterii traficului ilicit de droguri, colaborând însă și cu organisme internaționale și state din afara Americilor pentru a contracara evoluția acestui fenomen pe plan transnațional.

4.2. Africa

Ierarhia consumului de droguri în Africa este următoarea: cannabis (27,2 milioane de consumatori), amfetamină (2,5 milioane de dependenți), cocaină (1,3 milioane de cocainomani), opiacee (altele decât heroina – 0,63 milioane de persoane consumatoare), heroină (0,57 milioane de heroinomani) și ecstasy (100 de mii de consumatori). Aceste cifre prezintă o relativă relevanță, având în vedere că o persoană poate consuma mai multe tipuri de droguri în același timp.

Principalele țări africane de unde provine cannabisul introdus prin contrabandă în Europa sunt Africa de Sud și Marocul și, într-o mai mică măsură, Ghana, Nigeria și Senegal. Plantații de cannabis, ascunse printre cele de porumb, au fost descoperite și la granița kenyano-ugandeză și în Tanzania, în

timp ce în Egipt continuă să fie cultivat macul opiaceu.

Coasta de Fildeș, Ghana și Nigeria sunt principalele puncte de tranzit ale traficului heroinei ce provine din Asia, trecând prin posturile de control ale organizațiilor criminale din India, Pakistan, Thailanda și Africa de Vest cu destinația Europa și America de Nord.

Cocaina sud-americană este importată pe cale aeriană sau în containere încărcate la bordul navelor maritime, având ca puncte de tranzit Ghana, Lesotho, Africa de Sud, Coasta de Fildeș și Swaziland. Cocaina braziliană expedită în Angola este trimisă, prin Namibia, spre Africa de Sud, iar Marocul tinde să devină o țară de tranzit pentru cocaina din America Latină ce are ca destinație Europa.

Nigeria și alte țări ale Africii de Vest sunt mari consumatoare de stimulente de tipul amfetaminei și benzodiazepinelor. Spre exemplu, în Ghana, autoritățile au interzis fabricarea și folosirea efedrinei. În partea estică a Africii, substanțele ce includ sedative și siropuri pe bază de codeină, utilizate pentru contracararea efectelor „Khat”-ului, sunt vândute pe stradă, iar Diazepamul și Fenobarbitalul sunt consumate în combinație cu alți produși pentru a spori efectele alcoolului fabricat local. Metaqualon-ul – importat inițial din Asia, Franța, Germania și Marea Britanie – a început să fie produs și în Africa de Sud, Mozambic și Tanzania, dar continuă să vină din India tranzitând Kenya, Mozambicul, Tanzania și Swaziland-ul, iar ecstasy-ul consumat cu preponderență în Africa de Sud provine din Europa; „Khat-ul”, substanță ce nu este supusă controlului internațional, se cultivă și se consumă în estul Africii, exportându-se și în Europa și America de Nord, în timp ce în Nigeria crește planta sălbatică „zakami”, traficată, ca și cannabisul, în cutii de cafea, bidoane de ulei de palmier, tuburi catodice, statuete, încărcături de banane sau sub forma plăcilor „chira”, a țigărilor „kampe”, a amestecului cu pasta de curmale și a micilor bucăți de sugativă impregnate cu substanța respectivă.

Doar Djibouti și Republica Centrafricană au ratificat toate cele trei

convenții internaționale, Tanzania aderând la Convenția din 1971 în decembrie 2000 și Mauritius la Convenția din 1988 în iunie 2001.

În ciuda relațiilor de cooperare regională întreținute de instituțiile cu atribuții în controlul și combaterea drogurilor (în care un rol important îl are OUA – Organizația Unității Africane -, care coordonează strategiile naționale și zonale, precum „Protocolul asupra luptei contra traficului de droguri în Comunitatea Africii de Est” semnat în ianuarie 2001 de Kenya, Tanzania și Uganda ori „Protocolul referitor la lupta împotriva traficului ilicit de droguri în regiunea Comunității pentru dezvoltarea Africii australe”), războiul „continentului negru” de represiune a traficantilor de stupefiante este departe de a fi eficient.

4.3. Australia

Mafia autohtonă își are centrul în orașelul Griffith, unde cea mai mare parte a populației este formată din imigranți de origine italiană – calabrezi, vestiți pentru apartenența la una din cele mai violente organizații criminale, implicată și în traficul cu droguri.

Cannabisul consumat pe continentul australian se cultivă local, sub acoperire, sau este importat din Papua – Noua Guinee, Fidji și Tonga, făcând obiectul schimbului ilicit cu arme de foc ușoare.

Importante cantități de heroină provenind din Asia tranzitează Noua Zeelandă, insulele Fidji și Vanuatu, pătrunzând în Australia prin portul Sidney, adevărată placă turnantă a distribuției acestui stupefiant, un traseu similar ce trece prin insulele Pacificului fiind urmat și de cocaina de proveniență sud-americană.

Mai multe laboratoare producătoare de stimulente de tipul amfetaminei au fost descoperite în Australia în cursul anului 2001 și au fost făcute numeroase capturi de ecstasy, importat din Europa Occidentală sau fabricat local. În martie 2001, guvernul australian a lansat o campanie națională împotriva drogurilor

ilicite, elaborând și o strategie internațională care să-i completeze cadrul legislativ în această materie.

4.4. Asia

4.4.1. Asia de Est și Sud – Est. „Triunghiul de aur”

Principalele țări în care se cultivă cannabisul sunt Laos, Filipine, Thailanda, Indonezia – mai ales în insulele Java și Sumatra – și Cambodgia (de unde mari cantități de marihuana au fost exportate în Australia, Europa și Statele Unite ale Americii).

„Triunghiul de aur” – zonă muntoasă aproape inaccesibilă în lipsa unor drumuri și mijloace de comunicație, acoperită cu o vegetație luxuriantă specifică junglei și situată geografic la nordul frontierei dintre Laos, Thailanda și Birmania – reprezintă paradisul plantațiilor de mac opiaceu, cultivat fervent pe terenul rezultat în urma arderii pădurilor de către o populație săracă a cărei singură șansă de supraviețuire constă în veniturile reduse, dar constante, aduse de vânzarea materiilor prime pentru fabricarea drogurilor către laboratoarele clandestine ale traficantilor care profită de instabilitatea politică a regiunii pentru a-și exercita, prin corupție, controlul asupra autorităților locale, paralizând orice încercare de combatere a culturilor și a comerțului ilicit de droguri. Deși producția de opiu a „triunghiului de aur” se ridică la 750 de tone anual, doar 130 de tone sunt transformate în heroină – circa 13 tone – exportată în Europa, Statele Unite ale Americii, Canada și Australia pe trasee ce traversează provincia chineză Yunnan (și puncte de control situate pe litoralul Chinei) ori Laos-ul, ajungând pe țărmurile Cambodgiei și Vietnamului. Anhidrida acetică necesară obținerii heroinei este introdusă în Birmania din China și India.

Opiul care nu este consumat local sau transformat în heroină pleacă spre Hong Kong și Bangkok în camioane ce transportă legume și fructe; totodată, acest drog este introdus din Thailanda în Birmania, de pe al cărei țărm vestic este încărcat în vase – pirat și transportat spre frontiera dintre Thailanda și

Malaysia, unde opiul va fi prelucrat pentru producerea heroinei, trimisă la Kuala Lumpur. Birmania, Thailanda și Indonezia au urmat exemplul legislativ al Malaysiei și al statului Singapore de a institui pedeapsa cu moartea prin spânzurare pentru orice persoană care deține asupra sa mai mult de 15 grame de heroină sau 30 de grame de morfină.

Cocaina cunoaște un consum redus în Asia de Est și Sud-Est iar traficanții folosesc Filipinele și alte insule din Pacific pe post de puncte de tranzit ale transportului acestui drog spre piețele de desfacere din Australia.

Capturile recente ale unor mari cantități de efedrină, utilizată pentru fabricarea stimulentele de tipul amfetaminelor, dovedesc preponderența consumului acestor substanțe în Japonia, Coreea de Sud, Filipine și Thailanda. Metamfetamina este fabricată în „triunghiul de aur” dar se și importă în Thailanda pe cale terestră,

fluvială și maritimă, după tranzitarea Cambodgiei și a Vietnamului, în timp ce clorhidratul de metamfetamină produs în laboratoarele din China și Filipine este distribuit în Coreea de Sud și cea de Nord, în Japonia, Brunei, Australia și SUA.

Ecstasy-ul consumat de persoanele care frecventează discotecile din Japonia și Hong-Kong este adus din țări ale Europei Occidentale, după cum o demonstrează capturile de droguri și arestările celor care tranzitau această substanță prin China, Indonezia, Malaysia și Singapore.

Nouă din cele 15 state ale Asiei de Est și Sud-Est sunt membre ale tuturor tratatelor internaționale privind controlul drogurilor; Laos-ul, Mongolia și Thailanda nu au aderat la Convenția din 1988, iar Coreea de Nord și Cambodgia nu au ratificat nici una din convențiile internaționale. Guvernul birmanez a lansat în 1999 un plan pe 15 ani ce vizează eradicarea drogurilor ilicite, colaborând și cu Thailanda și China, iar între Cambodgia și Thailanda s-a încheiat în iunie 2001 un acord privind lupta împotriva anumitor activități ilegale, printre care și traficul de droguri.

Principalele mecanisme ale cooperării multilaterale în domeniul controlului drogurilor rămân, însă, Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (A.S.E.A.N.) și Memorandumul din 1993 încheiat între țările din bazinul Mekong-ului (Cambodgia, China, Birmania, Laos, Thailanda și Vietnam) și P.N.U.C.I.D.– Programul Națiunilor Unite pentru controlul internațional al drogurilor.

4.4.2. Asia de Sud. „Filierea indiană”

Drogul cel mai consumat în Asia de Sud este cannabisul care, în toate țările acestei regiuni – cu excepția Bhutan-ului și a Maldivelor -, crește în stare sălbatică sau este cultivat în mod ilicit. Timp de mulți ani Nepalul a fost o sursă importantă a frunzelor și a rezinei de cannabis vândute local sau exportate în India și Europa Occidentală. Cannabisul crește în mod natural în zonele muntoase din centrul și vestul Nepalului, unde eradicarea culturilor ilicite este dificilă și costisitoare din cauza gradului mic de accesibilitate a terenului accidentat, ca și în Bangladesh și Sri Lanka.

Recentele capturări ale expedierilor de droguri, conținând fiecare câteva tone de rezină de cannabis provenind din Nepal și având ca destinație o altă țară decât India, îi dovedesc acesteia din urmă vocația de stat de tranzit, poziție dobândită în urma speculării de către traficanți a imposibilității autorităților de a efectua un control eficient asupra întinselor frontiere terestre și maritime. Treptat, India a devenit și o țară consumatoare de cocaină, utilizată într-un grad mult mai scăzut în alte state ale Asiei sudice.

Administrarea heroinei îmbracă forma injectării în Bangladesh, India și Nepal și pe cea a fumatului sau inhalării în Maldive și Sri Lanka. Cea mai mare parte a heroinei care pătrunde clandestin în India și Nepal, adresându-se exportului în Europa Occidentală și Statele Unite, provine din sudul Asiei de Vest. Orașul New Delhi și porturile din sudul Indiei au devenit importante puncte de tranzit pentru heroina care fie că iese direct din această țară, fie că este

transportată pe cale maritimă spre Sri Lanka și Maldive, pentru a fi trimisă mai departe.

Traficanții folosesc aceleași căi pentru a scoate drogurile din India și pentru a introduce aici bancnote false, arme și muniții, explozivi.

Mici cantități de heroină de producție birmaneză sunt introduse în nord-estul Indiei și în Bangladesh, pentru a fi consumate local, însă drogul menționat este fabricat și în laboratoarele clandestine din statele indiene care produc opiul conform legislației în materie.

Distrugerea unor instalații de fabricare ilicită a metaqualon-ului în India a avut un impact puternic asupra cantităților de droguri ajunse în Africa. Unul dintre principalele state producătoare – în condiții legale – ale opiului și important fabricant de produse farmaceutice incluzând în compoziția lor substanțe psihotrope, India a reușit să elaboreze un sistem eficient de control al comerțului internațional cu acești compuși; totuși, au existat cazuri de deturnare a acestor substanțe în scopul folosirii lor la obținerea ilicită a drogurilor, un alt fenomen negativ constituindu-l consumul substanțelor psihotrope în amestec cu stupefiante și alcool.

Exporturile ilicite se manifestă și în ceea ce privește efedrina din India, trimisă în Birmania pentru a fi utilizată în prepararea metamfetaminei, ce va reface traseul, până în India, demonstrând ca această țară nu beneficiază încă de un sistem adecvat de colectare a informațiilor necesare luptei antidrog, iar coordonarea între organismele guvernamentale de resort este insuficientă.

Toate statele din Asia de Sud au ratificat Convenția din 1988, dar doar 5 dintre ele au aderat la Convenția din 1961 și 4 la Convenția din 1971. Bhutan-ul nu a aderat nici la Convenția din 1961 și nici la cea din 1971, neratificată nici de Nepal.

În cadrul cooperării regionale pentru combaterea drogurilor au fost semnate mai multe acorduri bilaterale, dintre care se remarcă „Acordul vizând luarea unor măsuri de luptă împotriva traficului de stupefiante, substanțe

psihotrope și precursori”, încheiat între Bangladesh și Birmania, precum și „Acordul privind reducerea cererii ilicite și prevenirea traficului de stupefiante, substanțe psihotrope și precursori”, încheiat între India și Tadjikistan. În aceeași direcție se înscrie și activitatea „Asociației sud-asiatice de cooperare regională” –ASACR.

4.4.3. Asia Occidentală. „Semiluna de aur”. „Filiera libaneză”

Binecunoscut teritoriu aflat sub stăpânirea traficantilor de droguri, ca și „Triunghiul de aur”, „Semiluna de aur” cuprinde Afganistanul, Iranul și Pakistanul.

Această zonă este marcată de un precar echilibru geopolitic, de sărăcirea tot mai pregnantă a unei populații seminomade care își câștigă existența prin contrabanda cu stupefiante și de dificultatea realizării unui control sever asupra ținuturilor muntoase, greu accesibile, împânzite de grupări criminale înarmate.

Instaurarea regimului Ayatollah în Iran, războiul declanșat în 1979 între URSS și Afganistan, unificarea în 1989 în Afganistan a organizațiilor paramilitare în cadrul Partidului Unității Islamice, crearea în 1994 a grupării talibanilor –studenți teologi de etnie paștună – și recente operațiuni de reprimare a teroriștilor vinovați de săvârșirea, sub conducerea lui Ossama Bin Laden, a atentatului din 11 septembrie 2001 din SUA, evenimente ce au determinat instabilitatea politică și militară în zonă, precum și fenomenul corupției generalizate au contribuit la menținerea și proliferarea flagelului stupefiantelor în „Semiluna de aur”, unde contrabanda cu opiacee este tot mai bine organizată, mai rentabilă și mai generatoare de violență. Surprinzător însă, talibanii au interzis în iulie 2000 cultivarea macului opiaceu, ducând la eradicarea plantațiilor din zonele aflate sub controlul lor și la distrugerea a 25 de laboratoare în care era produsă clandestin heroina, ai cărei precursori pătrund în Afganistan prin punctele de tranzit din Asia Centrală. Totodată, măsurile luate de talibani au determinat scăderea cantităților de opiacee exportate în Iran și

Pakistan și a purității heroinei, dar aceasta doar pentru un an, deoarece din septembrie 2001 se fac resimțite anumite tendințe în sens invers.

Principalele produse chimice folosite la obținerea heroinei și a metamfetaminei sunt fabricate în Asia occidentală, dar aceste substanțe sosesc și prin importul din China, India și Europa, tranzitând Arabia Saudită, Israelul, Iranul și Siria. Acest intinerar este urmat de anhidrida acetică, spre exemplu, dar depozite de droguri au fost descoperite și în Kirghistan, de-a lungul unei rute ce leagă Afganistanul de Rusia.

O mare parte a opiaceelor produse în Asia de Vest se adresează desfacerii pe piețele ilicite din Europa, Africa, Extremul Orient și Asia de Sud, fără a neglija, însă, cantitățile necesare consumului local, după cum o arată și numărul tot mai mare al toxicomanilor din Pakistan și Iran.

Cannabisul continuă să fie cel mai frecvent consumat drog în Asia occidentală, fiind cultivat ilicit pe vaste suprafețe din Afganistan și Kazahstan și, într-o mai mică măsură, în Pakistan. Rezina de cannabis este traficată spre Europa și unele țări din Asia de Vest.

Iranul și Pakistanul au început să se confrunte în ultimii ani cu problema pieței paralele a preparatelor farmaceutice vândute clandestin și a consumului de benzodiazepine în asociere cu opiul și heroina.

Peste 50% din heroina capturată în SUA și 75% din totalul heroinei de pe piața occidentală se produc ilicit în Orientul Mijlociu și Apropiat.

Macul și cannabisul se cultivă în aproape toate țările Asiei de Vest; în Liban se presupune că aceste plantații au fost eradicate din 1990.

La 23 iunie 1953 a fost încheiat la New York un protocol, intrat în vigoare în 1963, prin care Turcia devenea una dintre cele 7 țări autorizate să producă opiul pentru export. Din acest moment, culturile de mac opiaceu au început să se răspândească pe tot teritoriul țării, în special pe platourile Podișului Anadoliei. Majoritatea plantațiilor erau însă ilicite și au dat naștere unui înfloritor comerț cu droguri, impunând substituirea lor cu alte culturi de plante. Chiar și la

momentul actual, în Turcia, se practică deturnarea culturilor legale de mac opiaceu de la scopul lor medicinal la extragerea alcaloizilor. Deși Turcia este semnalată mai ales ca țară de tranzit, cetățenii săi sunt întâlniți pretutindeni în rețelele de traficanți și intermediari.

Redutabilă și dificil de stopat în această parte a lumii este „filiera libaneză”, ce înglobează Valea Bekaa, fâșie de teren lungă de 100 de mile și lată de 10 mile, situată între Siria și centrul Libanului și izolată de restul lumii de munți acoperiți de zăpadă. Se apreciază că profitul realizat în această zonă din comerțul ilicit cu droguri se ridică la aproximativ 50% din veniturile întregii economii libaneze. Producția anuală de hașiș se cifra, la jumătatea anilor '80, la 4000 de tone. Uleiul de cannabis aduce un profit de 10 ori mai mare decât hașișul solid dar, din cauza mirosului său puternic, nu poate fi transportat la distanțe mari, fiind ușor de depistat. Cantitățile de ordinul tonelor de hașiș traficat ilicit spre Europa Occidentală impun tranzitarea porturilor mari. Traseul marihuanei este, de obicei, următorul: Beirut sau Tripoli – Cipru – Europa de Vest; documentele de transport sunt schimbate cu altele false în Cipru, determinând pătrunderea neproblematică a drogurilor în porturile europene.

Turcia, Israelul și Libanul au un mare număr de consumatori de cocaină, importată în Valea Bekaa din America de Sud, sub forma cocainei-bază ce va fi rafinată în laboratoarele clandestine și trimisă apoi în Europa și în țările Golfului Persic. Astfel, Franța a avut cel mai mult de suferit de pe urma „filierii libaneze” în care era implicată comunitatea celor peste 150 de mii de libanezi din portul Marsilia, iar în Arabia Saudită prețul unui gram de cocaină se triplase față de prețul occidental.

În Iordania, Turcia și Siria au fost realizate capturi de stimulente fabricate în Europa de Sud și Est, marcate cu numele „CAPTAGON”, iar în Israel și Turcia apar

și comprimatele de ecstasy. În ciuda eforturilor de coordonare regională a luptei antidrog de la nivelul fiecărui stat vest-asiatic, fenomenul traficului și

consumului ilicit de stupefiante își continuă existența, tinzând să crească în amploare.

Se remarcă, însă, activitatea îndreptată spre controlul și combaterea drogurilor a unor instituții precum: Consiliul de cooperare al statelor arabe din Golful Persic (CCG); Grupul „Șase plus doi” (alcătuit din țări ale CSI – Comunitatea Statelor Independente –, China, Federația Rusă și SUA); Liga Statelor Arabe (LAS); „Academia internațională de luptă contra drogurilor și a criminalității organizate”, creată în iunie 2000, în Turcia.

4.5. Europa

Continental european, important consumator de droguri la nivel mondial, nu a reușit să stopeze dezastrul produs de stupefiante nici prin acțiunile guvernelor, nici prin întărirea forțelor de poliție și nici prin cooperarea internațională, după cum o arată creșterea continuă a numărului consumatorilor, a numărului deceselor datorate supradozării și a cantităților de droguri capturate.

Se estimează că în Europa sunt 22,1 milioane de consumatori de cannabis, 2,3 milioane de cocainomani, 1,51 milioane de heroinomani, 2,7 milioane de consumatori de opiacee (altele decât heroina), 4,1 milioane de consumatori de amfetamină și 2,6 milioane de persoane care practică abuzul de ecstasy.

Cannabisul este drogul ale cărui consum și trafic sunt cele mai răspândite în Europa. O mare parte a acestui stupefiant se cultivă local sub acoperire, fenomen favorizat de vânzarea liberă a semințelor de cannabis în magazine specializate sau prin intermediul internet-ului. Albania este una din principalele surse de frunze de cannabis. Politică adoptată de Olanda în anii 1970, de tolerare a vânzării și a consumului produselor pe bază de cannabis în „coffee-shops”, a devenit mai restrictivă în ultimii ani, așa cum o dovedesc înăsprirea sancțiunilor aplicabile cultivării plantei respective și scăderea numărului „cafenelelor”, dar este incompatibilă cu tratatele internaționale în materie; nici legile din

Luxemburg și Portugalia – intrate în vigoare în 2001 și vizând nepedepsirea penală, ci sancționarea administrativă a faptelor de consum și deținere de droguri în vederea consumului personal – nu se conformează obiectivelor fixate de Adunarea Generală a ONU, la cea de a XX-a sa sesiune extraordinară, în ceea ce privește reducerea abuzului de droguri din prezent și până în 2008; la fel, legile Spaniei și Italiei.

Din ce în ce mai multe opiacee provenind din Asia sunt oferite pe piața europeană, apărând chiar locuri publice pentru consumul drogurilor. Majoritatea țărilor Europei Centrale și de Est, care serveau ca puncte de tranzit, se confruntă astăzi cu problemele grave ale abuzului de heroină și ale creșterii numărului cazurilor de infectare cu HIV și virusul hepatitei C în rândurile toxicomanilor care își injectează drogurile. Culturi de mac opiaceu au fost descoperite în Albania, pentru prima dată în 2001, și în alte țări ale Europei Centrale și de Est, dar la o scară mult mai mică. La începutul anilor 90, majoritatea toxicomanilor din țările membre ale CSI consumau substanțe fabricate artizanal pornind de la paiele de mac („compot” sau „heroină lichidă”), trecând apoi, ca și toxicomanii din Republicile Baltice, la droguri mai puternice, în special la heroină, care devenise mai ușor de procurat, după cum o atestă capturile mari de „zăpadă” provenind din Afganistan, realizate în Federația Rusă, unde doar în perioada 1989-1990 vameșii au confiscat peste 10 tone de droguri.

Italia deține primul loc în rândul statelor vest-europene în ceea ce privește numărul heroinomanilor, estimat în această țară la 500 de mii de persoane, în majoritate tineri; principalul vinovat de actuala stare de fapt este Mafia siciliană (mult mai periculoasă decât vechea „Cosa Nostra”, care avea reguli stricte, interzicând activități de genul prostituției sau narcoticelor) ce a profitat de dezmembrarea rețelei de traficanți „filiera franceză”. Colaborarea inițială a acestor două organizații infracționale consta în recrutarea traficantilor mărunți din Marsilia, care cumpărau morfină din Turcia și o transportau prin

Grecia și Iugoslavia în Italia, unde era transformată în heroină ce urma a fi distribuită pe piețele europeană și americană.

Acțiunea comună a autorităților italiene, franceze și americane a condus la destrămarea acestei rețele. De fapt, prima „filieră franceză” apăruse în anii `70 și trafica opiul din Turcia prin Marsilia – unde era transformat în heroină –, pe cale maritimă până în SUA, sub patronajul „Uniunii Corsicane”. Itinerariul cel mai frecvent folosit pentru introducerea heroinei în Europa este „ruta balcanică” Turcia – Bulgaria – România – Serbia – Bosnia–Herțegovina – Croația – state ale Europei Occidentale, traseu ce nu este decât o prelungire a „rutei afro-asiatică” Egipt – Irak – Iran – Turcia. „Ruta balcanică” servește și traficului de cannabis, cocaină și stupefiante sintetice.

În toate cele 15 state membre ale Uniunii Europene, peste 300 de mii de heroinomani urmează un tratament cu droguri de substituție, prescris de medici, centre curative și centre de distribuție a metadonei.

Cea mai mare parte a cocainei ce pătrunde în Europa trece prin țările de tranzit situate în America de Sud și zona Caraibelor. Principalele puncte de intrare în Europa a transporturilor de cocaină sunt Spania, Olanda și Portugalia. Organizațiile traficantilor folosesc și statele central- și est-europene pentru a trimite cocaina în Europa Occidentală, dar consumul acestui drog este limitat din cauza prețului relativ ridicat, deși Europa reprezintă a doua piață ilicită de pe mapamond pentru cocaină, după America de Nord. Europa este o importantă sursă de stupefiante sintetice, destinate consumului local – în special de către tineri – sau exportului. În ultimii ani au fost realizate capturi importante de ecstasy în Franța, Marea Britanie și Germania, consumul acestei substanțe crescând considerabil și în România, Bulgaria, Republica Cehă, Ucraina, Federația Rusă și Estonia. Majoritatea comprimatelor de ecstasy exportate în lume sunt fabricate ilicit în Europa Occidentală. Amfetamina este produsă mai ales în Olanda, laboratoare clandestine funcționând însă și în Europa de Est, spre exemplu în Polonia.

În anul 2000 au fost descoperite și distruse în Cehia 14 laboratoare ce fabricau metamfetamina pentru piața locală sau pentru exportul în Germania; un singur astfel de laborator a fost descoperit în Bulgaria, iar în Elveția a fost distrusă în august 2001 o importantă rețea a traficantilor de metamfetamină provenind din Asia de Sud – Est.

Dintre toate cele 44 de state europene, 43 au aderat la Convenția din 1961, 42 la Convenția din 1971 și 41 la Convenția din 1988, neratificată de Elveția, Liechtenstein și Vatican.

În ceea ce privește cooperarea regională, în cadrul procesului de integrare în Uniunea Europeană, mai multe țări central- și est – europene beneficiază de asistența instituțiilor Uniunii, concretizată – spre exemplu – în ajutorul oferit prin programele PHARE de dezvoltare a capacităților serviciilor de depistare și combatere a criminalității legate de droguri și a crimei organizate transnaționale.

Importantă este și activitatea Centrului de luptă împotriva criminalității transfrontaliere – creat la București în cadrul „Inițiativei de cooperare pentru Europa de Sud –Est ” – care coordonează schimburile de informații între țările din această zonă cu privire la traficul de droguri, în special.

Grupul Pompidou reprezintă o rețea de cooperare regională ce s-a extins și asupra statelor din centrul și estul Europei, cu scopul de a facilita dezvoltarea sistemelor de informații privind drogurile în regiune, prin asocierea creării unei rețele de experți cu adoptarea unor metode eficiente de colectare a datelor. La toate acestea se adaugă numeroase acorduri bi - sau multilaterale încheiate între diferite țări europene.

Acțiunile luptei împotriva consumului și traficului ilicit de stupefiante întreprinse la nivel național și regional se subordonează ierarhic, din punctul de vedere al importanței și eficienței lor, „Planului de acțiune antidrog al Uniunii Europene” (2000 - 2004) – ce se constituie într-un ansamblu de principii directoare ale activităților Uniunii Europene în materia controlului drogurilor –

și obiectivelor Organizației Națiunilor Unite în acest domeniu.

CAPITOLUL V

MODURI ȘI SISTEME DE OPERARE FOLOSITE DE TRAFICANȚII DE DROGURI

5.1. Modalități de ascundere

5.1.1. Metode de disimulare în vederea traficării

Ascunderea, transportul și plasarea drogurilor pe piață reprezintă principala problemă a traficantilor. Ei urmăresc, astfel, sustragerea de la depistarea de către autoritățile vamale sau judiciare. Datele oferite de OIPC – Interpol arată că, dintre modalitățile de mascare sau ascundere și metodele propriu-zise de traficare ilicită a stupefiantelor, cele mai des folosite sunt:

a) Fabricarea pe cale industrială a mijloacelor de ascundere a drogurilor, prin utilizarea mașinilor, cutiilor și etichetelor unor linii tehnologice ale fabricilor de conserve, cu complicitatea unor salariați ai acestor întreprinderi. Prin acest procedeu se înlocuiesc produsele alimentare cu stupefiante.

b) Confeccionarea artizanală a mijloacelor de ascundere, prin procurarea de utilaje și materiale de bază (capace, cutii goale, etichete, noi sau dezlipite de pe cutii, cu dimensiuni corespunzătoare. Aceste mijloace produse pe cale artizanală servesc la ascunderea drogurilor în timpul transportului și trebuie să se conformeze caracteristicilor celor fabricate industrial.

c) Înlocuirea produsului finit din cutiile de conserve, care se efectuează în mai multe forme:

- *Deschiderea normală a cutiei*, cu dezlipirea etichetei, desfacerea, golirea de conținut și spălarea cutiei ce va fi tăiată transversal pe dedesubtul sulului care marchează sertisajul fabricii. După aceste operațiuni, cutia va fi mai mică, diferența fiind de câțiva milimetri.

- *Deschiderea cutiei prin efectuarea unor orificii în pereții laterali* ai acesteia după îndepărtarea etichetei. Cutia este golită, se introduce apoi drogul,

decupajele sunt cositorite și bine finisate, iar eticheta va fi relipită pe cutie.

- *Tăierea transversală a cutiei și confecționarea unui capac veritabil.*

După dezlipirea etichetei, cutia este tăiată transversal la aproximativ 13 mm de marginea superioară, iar în interior se sudează o bandă metalică, astfel încât aceasta să depășească partea superioară cu aproximativ 1 mm. Drogul este introdus în partea inferioară a cutiei, capacul este fixat deasupra, la nivelul tăieturii circulare și lipit cu bandă adezivă, după care se lipește eticheta. În acest mod se poate transporta orice fel de drog, în stare lichidă sau solidă, fără să degaje miros.

d) Folosirea sistemului poștal.

- *Ascunderea stupefiantelor în scrisori.* O acțiune comună a Brigăzii de Stupefiantaie din Paris, a vameșilor și a Biroului Central de Luptă Împotriva Stupefiantelor a dus la dezmembrarea în Franța, în 1984, a ineditei filiere clandestine a serviciului poștal. Vameșii au descoperit la domiciliul mai multor „dealers” plicuri cu heroină expediate din Sri Lanka. S-a început controlarea, la intrarea în Franța, a scrisorilor venite din această țară. Au fost interceptate 387 de scrisori – conținând fiecare heroină – dintre care mai mult de 100 erau destinate aceluiași „dealer”. În numai 6 luni vameșii au detectat 14 kg de cocaină sosite în plicuri poștale, în valoare de peste 15 milioane de franci francezi.

- *Ascunderea stupefiantelor în colete.* Operațiunea constă în ascunderea drogurilor în diverse obiecte trimise prin colete poștale. Anchetatorii Brigăzii de Stupefiantaie din Paris au descoperit un inspector de fisc, folosit drept paravan de rețeaua de traficanți, care a recunoscut că a primit circa 30 de colete din America Latină.

e) Folosirea curierilor. Curierii sau „catării” (cei care aduc droguri direct din America de Sud) introduc drogurile în sprayuri pentru bărbierit, casete false, baterii de tranzistor truate, conserve, sticle de băuturi alcoolice, truse cosmetice de uz personal și casnice, proteze, slipuri, sutiene, încălțăminte, etc.

Curierii sud-americieni practică uneori sistemul înghițirii drogurilor. Ei înghit mici cașete din plastic – ermetice și impermeabile –, de mărimea unei măslini, fiecare cașetă conținând câteva grame de drog. Recordul aparține unui columbian care a înghițit 171 de „măslini”. Procedul este foarte riscant, mulți dintre curieri decedând ca urmare a spargerii cașetelor. De fapt, pentru ascunderea drogurilor în cadrul micului trafic de stupefiante sunt folosite toate cavitățile anatomice ale bărbaților și femeilor. Curierii sunt persoane dintre cele mai diverse, de diferite funcții și profesii, de la țărani până la diplomați. Inventivitatea lor nu cunoaște limite. Spre exemplu, menționăm arestarea în sudul Thailandei, în aprilie 1979, a unui grup de contrabandiști care, simulând doliul, încercau să scoată din țară corpul unui copil în stomacul căruia fusese introdusă o mare cantitate de heroină. Un alt caz celebru s-a petrecut în iunie 1983: 3 false călugărițe din Brazilia sosite la Roissy (Franța) aveau ascunse, sub hainele monahale, 29 de kg de heroină.

f) Îmbibarea țesăturilor, hârtiei ori a altor suporturi cu stupefiante. Țesăturile din bumbac sunt îmbibate în cocaină – dizolvată în alcool pur –, lichidul fiind filtrat în prealabil. Recuperarea drogului se face prin înmuierea țesăturii în soluție de acetonă, timp de 15 minute, după care lichidul este filtrat și uscat într-un recipient până la apariția cristalelor de stupefiant. În bagajele unui cetățean brazilian s-a descoperit cocaină ascunsă în lenjeria umedă; după uscarea acesteia au fost recuperate 6 kg de drog. În circa 140 de batiste poate fi ascuns un kilogram de cocaină.

5.1.2. Mascarea mirosurilor specifice unor droguri

Mirosul specific al unor droguri constituie un indiciu în descoperirea acestora cu ajutorul câinilor special dresați pentru astfel de activități. Dar acesta trebuie privit cu multă circumspecție, ținând cont că în traficul ilicit se întâlnesc foarte multe cazuri de mascare a mirosurilor specifice ale unor droguri, tocmai în scopul de a deruta câinii de serviciu.

- Mirosul marihuanei, ambalată în cutii de carton sau în canistre

metalice, este mascat prin introducerea unor pești uscați, cu miros înțepător sau a unor substanțe folosite pentru combaterea moliilor.

- Folosirea cepei, a usturoiului sau a unor rășini sintetice, cu mirosuri puternice și persistente.

- Ambalarea în containere închise ermetic, care nu permit nici o degajare de miros, exceptând cazul în care aceste cutii au fost manipulate de persoane murdare pe mâini de drogul ambalat.

5.1.3. Metode de anihilare a diferitelor dispozitive folosite pentru depistarea drogurilor.

Modernizarea și complexitatea măsurilor de supraveghere de la punctele de trecere a frontierei i-au determinat pe cei care doreau transportarea peste graniță a substanțelor stupefiante să recurgă la metode ingenioase. Astfel:

Punctele aglomerate de trecere a frontierei sunt dotate, în scopul descoperirii stupefiantelor, cu dispozitive cu raze X, pentru controlul bagajelor călătorilor și a locurilor greu accesibile. Pentru a opri razele X, traficanții experimentați învelesc drogul în staniol sau hârtie indigo.

Pentru a transporta cantități mari de droguri, traficanții folosesc deseori avioane, elicoptere și nave maritime. În cazul avioanelor, decolarea și aterizarea se fac pe aeroporturi clandestine. Pentru a fi greu de interceptat, întreaga operațiune se desfășoară, de obicei, pe timp de noapte. De asemenea, pentru a beneficia de așa-zisa „fereastră” – adică drum liber –, traficanții mituiesc oficialii țărilor de destinație. Spre exemplu, sumele plătite oficialilor columbieni de organizațiile lui Escobar și Seel pentru fiecare transport aerian erau, prin anii '70, cuprinse între 10.000 și 25.000 \$. Riscurile erau mai mari atunci când în afaceri nu se respectau regulile. În cazul în care cei care ajutau la facilitarea contrabandei nu primeau banii, traficanții riscau ca avioanele lor să fie interceptate de către autoritățile columbiene. Seel, în general, ajungea în Columbia în zone împădurite. Avionul lui era încărcat cu cocaină și realimentat cu combustibil în mai puțin de o oră, după care se reîntorcea în Statele Unite. El

folosea, de obicei, două tehnici simple de eludare a interceptării de către autorități. Prima dintre acestea era aplicată când B. Seel ajungea la mijlocul Golfului Floridei. Atunci, reducea viteza avionului, astfel încât pe radare el era perceput ca elicopter, nu ca avion. Cea de-a doua metodă folosită în inducerea în eroare a autorităților era aplicată când Seel ajungea cu avionul la o distanță de cel puțin 50 de mii de mile de coasta Statelor Unite și cobora la o altitudine de 500 – 1000 de picioare, înălțime similară cu cea optimă pentru zborul unui elicopter. Odată ajuns în spațiul aerian al Statelor Unite, parașuta cocaina. Încărcătura era mutată în autovehicule și transportată la Miami. Pentru tranzitarea unui kilogram de cocaină, Seel cerea 5000 de dolari, iar o încărcătură ajungea la 300 de kilograme. În prezent, autoritățile folosesc pentru interceptarea avioanelor, elicopterelor și navelor maritime tehnici ultrasofisticate: aparatură de control, avioane AWACS (cu avertizare timpurie).

5.2. Modalități de ascundere în trafic a stupefiantelor

Din analiza fenomenului infracțional în materie de stupefiante și toxice rezultă că marea majoritate a drogurilor ce fac obiectul traficului ilicit sunt disimulate în *mijloacele de transport* folosite de traficanți, oferindu-le acestora nenumărate posibilități de ascundere și camuflare a stupefiantelor.

În cazul autoturismelor, se pot ascunde și transporta până la 100 de kilograme de stupefiante, fără ca această încărcătură să atragă în mod deosebit atenția. La astfel de vehicule cu motor, locurile ce pot fi folosite în acest scop prezintă o extrem de mare varietate. De regulă, acolo unde există materiale de acoperire – tapițerie, capacele roților – ușor manevrabile, se pot amenaja foarte bine ascunzători. De aceea, cu prilejul controlului efectuat asupra mijloacelor de transport de acest fel trebuie acordată atenție sporită portierelor, pragurilor, stâlpilor de susținere a plafonului, podelei, aripilor, barelor de protecție, roților, rezervorului de benzină, radiatorului, bateriei cu acumulatori, tubulaturii sistemelor de ventilație și de încălzire, tabloului de bord, farurilor și lămpilor de

poziție și de semnalizare, tapițeriei, scaunelor, ș.a.

În cazul autocamioanelor de transport internațional de mărfuri se impune examinarea instalațiilor frigorifice, a suspensiei, a șasiului remorcii, insistându-se pe zonele unde apar urme de sudură sau de vopsire recentă. Totodată trebuie verificat sistemul de închidere a ușilor, cunoscut fiind faptul că, deseori, traficanții folosesc diferite ascunzători și dispozitive secrete care permit deschiderea acestora fără violarea sigiliului vamal.

Un astfel de caz s-a întâmplat în vama Petea din județul Satu Mare la data de 9.06.2000. Polițiștii de la frontieră, atenționați de colegii lor de la București și IJP Cluj, l-au reținut pe cetățeanul polonez E.J., aflat la volanul unei dubițe. Mașina avea rezervorul și pereții interiori dublați, iar în compartimentele astfel create fusese introdusă o cantitate de 136,6 litri de benzil-metil-cetona (BMK) – o substanță din care se realizează, în laboratoare speciale, droguri de sinteză ca amfetamina sau ecstasy –, al cărei preț se ridică la 2000 de mărci germane litrul.

Când se bănuiește că drogurile sunt transportate *pe calea ferată*, trebuie cunoscut faptul că ascunzătorile frecvente sunt amplasate în următoarele locuri:

- tapițeria interioară a vagoanelor;
- plafoniere și lămpi;
- scrumiere amplasate în interiorul vagoanelor sau pe culoarele acestora;
- spatele radiatoarelor de căldură, al oglinzilor și al tablourilor;
- coșurile pentru hârtii;
- amenajările de la extremitățile vagoanelor, cum ar fi: dulapurile goale sau cele pentru relee electrice, compartimentele unde sunt montate mecanismele ușilor glisante, dulapurile pentru stingătoare de incendiu, prizele electrice neconectate, precum și dulapurile pentru produsele și substanțele farmaceutice și cele destinate păstrării pieselor de schimb;
- toaletele și spălătoarele, îndeosebi compartimentul rezervorului de apă

și cel al încălzitorului de apă, suporturile pentru șervețele și săpun, sub etajere sau lavabouri, în spatele oglinzilor, în sulurile de hârtie igienică ori sub suporturile acestora;

- în compartimentele pentru călători, de regulă, în canapele, în spatele lor sau sub acestea, în spătarele pe care se sprijină capul, sub sau în spatele meselor rabatabile, în suporturile pentru mâini, în spatele perdelelor sau jaluzelelor;

- în compartimentele vagoanelor de dormit, respectiv în sonerii și suporturile acestora, în saltele, perdele, locurile destinate bagajelor, instalațiile sanitare, etc.;

- în cușetele controlorului de la vagoanele de dormit, inclusiv în depozitele pentru lenjeria de pat – atât pentru lenjeria de schimb, cât și pentru cea folosită –, în sacii pentru lenjerie ș.a.;

- în dulapurile și recipientele ce se află în barurile vagoanelor de dormit;

- pe culoarele compartimentelor, locurile de ascundere putând fi atât jaluzelele – storurile –, cât și scaunele rabatabile, portbagajele ori ușile culisante, etc.

Este necesară extinderea cercetării și în exteriorul vagoanelor, aici putându-se amenaja foarte ușor ascunzători în dulapurile pentru baterii, în gurile de apă, soclurile pentru lămpi, prizele electrice cu capac, lonjeroane, în spațiile goale și terase, ș.a. Nu trebuie omisă nici locomotiva, practica judiciară oferind numeroase exemple când infractorii au ascuns drogurile în anumite locuri ale mașinii de tracțiune.

Pe navele maritime sau cele fluviale, locurile cele mai propice pentru ascunderea drogurilor sunt:

- tubulatura din băi și toalete;
- rezervoarele de reziduuri, de apă, de carburanți;
- dulapurile și rafturile cu registre de navigație;

- locul unde este amenajată farmacia vasului și anexele acestui spațiu;
- interiorul catargelor, elicea, colacii de frânghii;
- sala mașinilor cu tot ce ține de aceasta;
- uneltele de pescuit și rezervoarele pentru plonjări submarine, ș.a.

La data de 13.02.2001, lucrători ai Gărzii de Coastă Constanța împreună cu ofițeri ai Serviciului Combaterii Crimei Organizate și vameși au descoperit în terminalul „Socep” un container plin cu 9 tone de hașiș. Descărcat de pe nava „MSC Sariska”, sub pavilion de complezență Panama, containerul fusese încărcat în Tanzania și ar fi trebuit să conțină țiglă ambalată în cutii de lemn.

În aeronave, drogurile sunt ascunse de obicei în bagajele pasagerilor, în încăperile destinate depozitării alimentelor, băuturilor sau în cele destinate păstrării obiectelor sau valorilor ce aparțin membrilor echipajului, etc.

5.3. Alte moduri de ascundere a stupefiantelor

Deseori traficanții transportă personal stupefiantele, ascunzându-le în diferite obiecte pe care le au asupra lor sau în îmbrăcăminte. Corpul uman este, de asemenea, folosit în același scop.

Drogurile pot fi transportate în ascunzători realizate în corsete, sutiene, slipuri, coafură, încălțăminte special confecționată, suporturi special realizate pentru ascunderea stupefiantelor pe corp, proteze, în cavități anatomice ale femeilor și bărbaților. Femeile pot simula graviditatea, ascunzând stupefiantele în săculeți fixați pe abdomen.

Stupefiantele pot fi ascunse în reverul hainelor, epoleți (buretele de la umăr), interiorul cravatei, căptușeală, buzunare, catarama de la curea, manșetele și șlițul pantalonilor, pălărie, șapcă, în vârful pantofilor și în tocurele false.

Obiectele de uz casnic și personal sunt des folosite de traficanți pentru ascunderea drogurilor. Sunt confecționate în acest scop valize cu fund dublu, sunt folosite ramele tablourilor, bastoanele de sprijin, umbrelele; sunt ascunse droguri și în stilouri, pixuri, geți, printre haine, în tocurele de ochelari, în cărți,

cosmetice, parfumuri, jucării, obiecte de artă, lumânări de ceară sau parafină, covoare rulate sau mici carpete, la rădăcina unei flori, în sacii pentru corturi, în cutia unei benzi de casetofon, etc.

Drogurile pot fi ascunse și în alimente, băuturi sau țigări. Au fost descoperite stupefiante în cutii de conserve, în fructe, salam, cașcaval, cârnați, ouă, cutii de lapte, pâine, cuburi de zahăr îmbibate cu LSD, ciocolată amestecată cu stupefiante, etc. Spre exemplu, în data de 21 iunie 2000 un rezident român din Costa Rica a fost arestat pe aeroportul din San Jose, în timp ce încerca să părăsească țara având în bagaje 10 kg de cocaină dizolvate în vin. La deschiderea damigenelor, vameșii au descoperit câte o cantitate mică de vin și o pastă care s-a dovedit a fi clorhidrat de cocaină. Vameșii din Costa Rica mai descoperiseră cocaină în whisky și șampon.

5.4. Fabricarea, transportul și distribuirea drogurilor

5.4.1. Fabricarea. Culturile clandestine de mac opiaceu, cannabis, „Indica” sau „Sativa”, plantă de coca și ciuperci halucinogene furnizează materia primă pentru obținerea stupefiantelor. În unele țări, culturile clandestine sporesc adesea în detrimentul culturilor alimentare, acest lucru ducând la o dependență a fermierilor de banii proveniți de la traficanții de droguri și bineînțeles în conflict cu autoritățile.

Dacă plantațiile de coca, cannabis, ș.a. erau înainte mai lesne de depistat și de distrus, rețelele de traficanți au găsit acum cheia unei soluții mai comode: drogurile sintetice, ingineria chimică dând ofertanților posibilitatea unei extraordinare mobilități. Așa s-a ajuns ca țări care erau doar consumatoare de droguri naturale – mai cu seamă țările Uniunii Europene – să fie împânzite de laboratoare ce produc droguri sintetice, alimentând mai ales tineretul, dar pătrunzând și în mediul familial. Echipamentul folosit pentru producerea drogurilor sintetice este improvizat, foarte ieftin, fiind cumpărat din magazine fără a trezi suspiciuni. Practica a dovedit că traficanții nu folosesc prea des

aceeași încăpere pentru producerea de stupefiante, ci schimbă frecvent laboratorul, pentru nu a fi identificați de poliție.

Existența unui laborator clandestin este trădată de mirosul de acetonă, amoniac sau alte substanțe chimice, care sunt indispensabile în procesul de fabricare a morfinei sau heroinei.

La data de 3 martie 2000, într-un apartament din Sfântu-Gheorghe s-a găsit o plantație hidroponică de cannabis. A fost arestat Attila Wenzel, de 30 de ani, care folosea apartamentul numai pentru cultivarea acestei plante de cannabis.

5.4.2. Transportul. Transportul drogurilor se face pe căi aeriene, rutiere și maritime.

Traficanții folosesc tot mai des autovehicule cu numere false de înmatriculare sau numere de tranzit de tip Z sau W pentru transportarea mărfurilor de contrabandă și, implicit, a drogurilor. Uneori contrabandiștii ascund drogurile în autovehicule aflate în traficul internațional, fără ca personalul de deservire al acestora să cunoască acest fapt.

De obicei, drogurile se transportă cu autovehicule de tip TIR, cu trenuri, aeronave sau nave. Spre exemplu, în data de 23 ianuarie 1997, organele vamale, în colaborare cu cadre ale Inspectoratului General de Poliție din Direcția de Combatere a Crimei Organizate și Antidrog, au identificat în Portul Constanța un container care prezenta caracteristici generatoare de suspiciuni cu privire la marfa conținută și la modul cum era stivuită. În spatele containerului care conținea ceai, într-un perete dublu, s-au descoperit 1,5 tone de hașiș, valorând atunci pe piața noastră 10.000 de dolari/kg. În cazul transporturilor de droguri efectuate cu autovehicule TIR, traficanții profită de faptul că acestea sunt încărcate de cele mai multe ori cu alimente perisabile (carne, fructe, legume), neputând fi oprite și controlate timp îndelungat.

Transbordarea drogurilor în estul și centrul Europei se face cu ajutorul autoturismelor particulare care nu apar pe listele organelor de poliție, astfel încât

dacă acestea din urmă au unele informații, urmăresc camionul, iar transportul de droguri este dus la destinație de autoturism. În alte împrejurări, mașina este abandonată de traficanți într-un oraș timp de câteva zile, după care marfa va fi preluată de către alți infractori și predată la destinație, în special în vestul Europei.

Pentru lovituri mai mari, drogul este lăsat să treacă, pentru a permite „livrarea controlată”. Statisticile arată însă că, din întreaga cantitate ce se transportă ilicit, doar 10% este interceptată de organele de control.

5.4.3. Distribuirea și consumul. În multe țări drogurile nu se vând pe ascuns. Spre exemplu în Asia de Sud-Est opiul se vinde în mod deschis. În America de Sud sacii cu frunze de coca sunt scoși în plină stradă. Unele persoane vând hașiș prin bodegi, iar altele își expun marfa – marihuana sau hașiș – chiar pe caldarâmul străzii.

O chestiune importantă pentru traficanți este ambalarea și prezentarea spre desfacere a drogurilor. Producătorii de opiu îl ambalează în săculețe de pânză și îi dau forma unei turte. Pe marfa ambalată (opiu sau morfină) se aplică și o marcă de recunoaștere. Aceasta marcă poate consta într-un desen reprezentând un păun, fluturi, cărți de joc, etc. Pe unele pachete se poate citi: „de cea mai bună calitate”, „opiu este cel mai bun”, „opiu are un gust excelent”, „refuzați alte produse”.

Narcomanii folosesc diverse metode pentru a obține droguri, de la cele mai pașnice la cele extrem de violente. De fapt, traficanții recurg la o metodă deja cunoscută. Ei încep să distribuie gratuit pliculețe cu droguri, mai ales dintre cele care provoacă dependența într-un timp relativ scurt, asigurându-și clientela. Cei care încep să consume stupefiante au certitudinea că vor putea renunța oricând la ele și, deci, că ar putea încerca să facă uz de acestea pentru a le simți efectele „binefăcătoare”, dar stupefiantele pun stăpânire pe întreg sistemul nervos central, pe care îl afectează, astfel că voința individului de a se abține de la consumul de stupefiante este anulată.

Nevoia sistemului nervos, a celulelor nervoase, în speță, este de o intensitate deosebită; „este o sete mai mare decat cea a unui om care ar merge câteva zile, fără avea apă, prin pustiurile Saharei”. Atâta timp cât toxicomanii au la îndemână sau își pot procura constant stupefiantul,ei sunt, de regulă, liniștiți și pașnici, gânditori la fericirea artificial obținută. Când nu mai au drogul dorit sau ajung la un grad de intoxicație deosebit, pot deveni periculoși, manifestându-se specific elementelor antisociale și intrând,în cele din urmă, în marea criminalitate.

CAPITOLUL VI

MODALITĂȚI DE DEPISTARE A TRAFICANȚILOR

Depistarea traficantilor presupune o activitate complexă, organizată minuțios și uneori de lungă durată, în care investigațiile și verificările au o mare importanță.

Pentru depistarea traficantilor, organele de poliție specializate apelează la mijloace diverse.

6.1. Metode tactice

Eficace sunt controalele efectuate la punctele de frontieră de către lucrătorii vamali, organele de poliție și unii specialiști asupra: persoanelor, bagajelor, mijloacelor de transport.

Din experiența lucrătorilor vamali, chiar simple discuții cu cei care trec frontiera, purtate cu abilitate, pot oferi indicii asupra unui posibil trafic.

Pentru depistarea traficantilor se apelează și la ceea ce se numește „urmărirea zborurilor sensibile”, adică a acelor despre care se dețin informații că sunt folosite pentru transportul unor produse și substanțe stupefiante, ascunse în diferite locuri în aeronave.

În această situație, controlul se va efectua atât asupra călătorilor, personalului navigant și a bagajelor acestora, cât și asupra aeronavei. Se vor verifica toate locurile posibile de ascundere a stupefiantelor, folosindu-se specialiști care cunosc caracteristicile tehnice de construcție ale aeronavei.

O altă metodă folosită de către polițiști o constituie „livrarea controlată”, în care drogurile sunt lăsate intenționat să treacă prin filtrele organelor de control, pentru ca prin urmărirea persoanelor care le transportă să se ajungă în final la marii traficanti, la rețelele și filierele organizate de aceștia.

6.2. Metode tehnico-științifice de depistare

Drogurile și, implicit, traficanții pot fi descoperiți cu ajutorul câinelui detector de droguri. Acești câini sunt folosiți în prezent în aeroporturi, stații de cale ferată, porturi, puncte de trecere a frontierei, pe autostrăzi și sunt puși să caute prin autovehicule, trenuri, printre mărfuri și bagaje de toate felurile, în magazii, case, vapoare, etc.

Mirosul câinelui se apreciază a fi de 100 de milioane de ori mai puternic și mai subtil decât al omului. Astfel s-au constatat următoarele:

- câinii simt mirosul unor substanțe care pentru om nu au miros (chinina, soluțiile diluate de acid clorhidric sau de acid sulfuric, etc.);
- mirosurile de substanțe organice (urina, sângele, părul) sunt percepute de câine în diluții foarte mari și indicate după specific (un câine simte mirosul unei picături de sânge diluată în 5 litri de apă);
- deosebesc între ele mirosuri care pentru om sunt la fel (de exemplu deosebesc aldehida benzoică de nitrobenzol – care pentru om au același miros, de migdale amare);
- câinele poate percepe mirosuri care în condiții normale de viață nu au pentru el nici o importanță, precum parfumul florilor, parfumul de iodoform, etc., dar dacă i se cere, le sesizează ușor chiar dacă sunt în diluții foarte mari;
- acizii și în special acizii grași sunt foarte bine percepuți de câine (și tocmai aceștia sunt constituenții transpirației omului sau animalelor pe care câinii îi miros pe urmele lăsate pe sol).

Cu ajutorul câinilor de serviciu, care au fost dresați pentru depistarea stupefiantelor, nu se pot descoperi decât acelea dintre ele care au miros - opiul și derivații acestuia.

Pentru dresajul unui câine care să depisteze stupefiantele ascunse în

orice condiții de mediu este necesar un timp de 6 luni. În urma unei astfel de activități de descoperire a stupefiantelor, unii câini devin ei înșiși dependenți de droguri, căutând în permanență stupefiante, până și în padocurile lor.

Pentru depistarea stupefiantelor sunt folosite dispozitive cu raze X, mai ales pentru controlul bagajelor greu accesibile, ca și aparatura de examinare neutronică.

Pentru interceptarea transporturilor clandestine se folosește tehnica avansată cum ar fi radare, nave rapide, avioane AWACS (radare cu rază foarte mare de scanare) și sateliți. Sateliții sunt folosiți și pentru depistarea culturilor clandestine.

6.3. Identificarea toxicomanilor

Pentru identificarea toxicomanilor în mod operativ, până la efectuarea unor investigații medico-legale, trebuie cunoscute următoarele aspecte:

a) când se apropie momentul injectării sau ingerării, deci nevoia de drog, la toxicomani apar simptome ca lacrimări, curgeri nazale, dureri, mâncărimi, căscături, stări de teamă, transpirații, frisoane, dilatarea pupilei, irascibilitate, agitație, nervozitate;

b) toxicomanii aflați sub influența stupefiantelor sunt somnolenți, apatici, puțin comunicativi, privesc în gol și se izolează pentru a gusta plăcerea stupefiantului;

c) obiectele aflate în preajma drogatului (pipe cu care s-a fumat, resturi de țigări, fiole) sau mirosurile specifice îi pot trăda pe cei care au consumat stupefiante;

d) urmele lăsate de instrumentele de administrare (înțepături, cruste, cicatrici) pe membrele superioare sau inferioare sunt indicii că este vorba de toxicomani.

Identificarea toxicomanilor este posibilă și pe baza registrelor aflate la

proprietarii de farmacii și angajații acestora; rețetele cu timbru sec onorate de policlinici, spitale și farmacii, în care, pentru aceeași persoană, sunt trecute, la intervale de timp scurte, diagnostice diferite; carnetele de evidență a rețetelor cu timbru sec distribuite medicilor, care pot duce la descoperirea unor fictivități și falsuri sau prescrieri de stupefiante, fără a fi necesar. Aceste nereguli pot fi depistate prin verificarea pe teren a datelor înscrise în carnetele respective.

Condicile de la camerele de gardă conferă indicii despre persoanele de serviciu în ale căror schimburi consumul a fost mai mare, depistându-se „bolnavii” ce frecventează aceste locuri pentru a li se administra stupefiante, iar evidențele de la unitățile de intervenție și salvare ajută la identificarea persoanelor care solicită mai des intervenția salvării, acuzând dureri acute, urmărind să li se administreze stupefiante.

CAPITOLUL VII

ACTE DE URMĂRIRE PENALĂ EFECTUATE ÎN INVESTIGAREA TRAFICULUI DE DROGURI

7.1. Modalități de documentare pentru începerea urmăririi penale

Activitatea de documentare presupune obținerea unor informații, date referitoare la fapta săvârșită și autorul ei. Pe baza acestora, organele competente decid dacă este sau nu cazul să dispună începerea urmăririi penale. În funcție de locul și modul de operare, se poate recurge la următoarele mijloace de probă:

7.1.1. În cazul traficantilor depistați la punctele de frontieră, la intrarea sau la ieșirea din țară cu stupefiante asupra lor:

a) Procese verbale încheiate de vameși sau cadre ale poliției de frontieră, în care trebuie să se precizeze cu exactitate persoanele asupra cărora s-au găsit substanțe stupefiante, locurile unde au fost ascunse acestea, sortimentele sau cantitățile, forma de ambalare și prezentare, metode de ascundere precum și alte amănunte referitoare la acestea;

b) Rapoartele de constatare tehnico-criminalistică sau buletinele de analiză din care să rezulte că substanțele sau produsele în cauză sunt ori conțin stupefiante;

c) Informații desprinse din declarațiile date de alte persoane audiate sau de complici ai acestora;

d) Fotografii judiciare operative efectuate cu ocazia controlului sau percheziției corporale;

e) Obiecte sau înscrisuri găsite asupra persoanelor implicate în traficul cu stupefiante, ori în mijlocul de transport, care au legătură cu stupefiantul găsit, ce se ridică potrivit art. 96 – 99 din Codul de procedură penală.

Așa cum o dovedește practica, de multe ori, unele înscrisuri, cum ar fi notele de plată a cazării la hoteluri, chitanțele de achitare a convorbirilor telefonice, diverse adrese, fotografiile, vizele de pe pașapoarte pot contribui la dovedirea vinovăției suspectilor.

7.1.2. În cazul traficantilor depistați în interiorul țării noastre:

a) Procesele verbale de prindere în flagrant cu substanțe stupefiante asupra lor ori în momentul vânzării–cumpărării, care trebuie să îndeplinească toate condițiile prevăzute de art. 91 din Codul de procedură penală;

b) Fotografii operative efectuate cu ocazia prinderii în flagrant în care vor fi prezentate stupefiantele găsite, locurile de ascundere, mijloacele folosite, persoanele implicate, locurile în care s-au săvârșit faptele;

c) Date furnizate de martori oculari, la care se adaugă obiecte și înscrisuri pe care traficantii le au asupra lor.

7.1.3. În cazul persoanelor depistate că sustrag stupefiante din spitale:

Procesele verbale de prindere în flagrant; prinderea în flagrant trebuie realizată în momentul în care stupefiantele sunt sustrate sau predate unor solicitanți pentru a se putea dovedi că substanțele în cauză au fost sustrate cu intenția de a fi folosite de către toxicomani și nu în scopuri medicale.

7.1.4. În cazul prescrierii de droguri prin rețete cu timbru sec, fără a fi necesar:

a) Rețetele cu timbru sec în baza cărora s-au eliberat stupefiante, precum și caietele cu evidența rețetelor cu timbru sec aflate asupra medicilor, dacă în ele au fost trecute numele unor persoane iar în rețete ale altora;

b) Procesele verbale de constatare ce atestă că persoanele pentru care s-au prescris stupefiantele nu există în realitate sau copiile după actele de deces,

atunci când, la data prescrierii rețetelor, persoanele pe numele cărora s-au eliberat erau decedate;

c) Actele de expertiză medicală întocmite pentru persoanele cărora li s-au prescris stupefiante, deși în realitate nu sufereau de afecțiunile trecute pe rețetă și nici nu necesitau un asemenea tratament;

d) Declarațiile unor persoane pentru care s-au prescris stupefiante, fără ca ele să cunoască acest fapt, din care să rezulte că nu au primit rețetele sau substanțele în cauză și că nici nu li s-au făcut asemenea injecții.

7.1.5. În cazul substanțelor abandonate sau ascunse:

Sunt situații când produsele și substanțele stupefiante pot fi găsite abandonate, în raza unor puncte de frontieră, camere de hotel, în locuri de depozitare a bagajelor, toalete, săli de masă și alte locuri de acces public.

Astfel de situații apar când persoanele implicate în traficul de stupefiante au sesizat intensificarea controlului ori și-au dat seama că sunt urmărite. Produsele și substanțele trebuie să fie ridicate cu grijă, ambalate în mod corespunzător și predate specialiștilor în vederea descoperirii amprentelor sau a oricăror alte urme ce pot contribui la identificarea sau prinderea deținătorilor.

7.2. Particularitățile constatării infracțiunii flagrante

Importanța constatării infracțiunii flagrante constă în primul rând în aceea că duce la implicarea consumării activității infracționale sau la limitarea consecințelor faptelor comise. Totodată, prinderea în flagrant are menirea de a asigura tragerea la răspundere penală a traficanților la un moment mult mai apropiat de cel al săvârșirii acțiunilor ce constituie elementul material al traficului de stupefiante, constituindu-se, în același timp, și într-un important factor de natură preventivă, cu efect direct în sporirea rolului educativ al pedepselor aplicate.

În marea majoritate a cazurilor, cei prinși în flagrant sunt „dealerii” – vânzătorii de droguri –, „los apuntatos” – noii inițiați în consumul sau traficul de stupefiante –, „catârii” – cărăușii de heroină – și „shotgunii” – persoanele care însoțesc catârii pentru a supraveghea predarea drogurilor.

În cazul traficului de stupefiante importanța constatării infracțiunii flagrante își găsește expresia în însele dispozițiile derogatorii de la dreptul comun, respectiv:

- Posibilitatea efectuării percheziției fără autorizarea procurorului;
- Luarea măsurii reținerii ori, după caz, a arestării preventive fără îndeplinirea altor formalități;
- Dreptul oricărei persoane de a prinde pe făptuitor și a-l conduce în fața autorităților;

În ceea ce privește folosirea procedurii speciale de urmărire și judecată, aceasta este exclusă. Surprinderea făptuitorului în executarea cel puțin uneia din acțiunile incriminate ca trafic de stupefiante echivalează cu stabilirea conținutului constitutiv al infracțiunii și consumarea acesteia. Tot atât de adevărat este că unele din aceste fapte se comit în municipii, orașe, bâlciuri, târguri, porturi, aeroporturi, gări. Dar condiția pentru aplicarea acestor proceduri este ca infracțiunile descoperite în flagrant să fie pedepsite cu închisoarea mai mare de 3 luni și de cel mult 5 ani.

Cum forma simplă – tipică – a infracțiunii de trafic de stupefiante este pedepsită cu închisoarea de la 3 la 5 ani și interzicerea unor drepturi – pentru săvârșirea faptei organizate pedeapsa fiind detențiunea pe viață sau închisoarea de la 15 la 25 de ani și interzicerea unor drepturi –, rezultă implicit că procedura specială de urmărire și judecată nu poate fi aplicată pentru nici una din modalitățile normative de comitere. Dar, chiar în ipoteza în care ar fi îndeplinită și condiția privitoare la minimul și maximul pedepsei, din punct de vedere practic o asemenea procedură ar fi imposibil de aplicat și aceasta deoarece natura și volumul activităților desfășurate pentru administrarea probelor –

dispunerea unor constatări tehnico-științifice sau expertize, stabilirea tuturor participanților și a gradului de participare, identificarea și ascultarea martorilor, stabilirea cuantumului prejudiciului cauzat – oricum nu permit executarea în termenul stabilit de lege.

Ținând cont de pericolul social deosebit al infracțiunii de trafic de stupefiante – indiferent de modalitatea normativă de săvârșire – și de necesitatea lămuririi cauzei sub toate aspectele, infracțiunea de trafic de stupefiante, deși poate fi constată în flagrant, se urmărește și se judecă potrivit procedurii obișnuite.

Atunci când se analizează necesitatea și oportunitatea organizării prinderii în flagrant, organele de urmărire penală trebuie să țină cont de toate datele obținute până în acel moment, respectiv:

a) împrejurările în care se săvârșeste fapta și informațiile privitoare la modul de operare folosit de traficanți pentru a ascunde, transporta sau plasa drogurile;

b) persoanele semnalate că sunt angrenate în activitatea infracțională (interesează naționalitatea, cetățenia, domiciliul sau reședința, persoanele din anturaj, antecedentele penale, metode, mijloace și moduri de operare folosite, locurile din care procură stupefiante);

c) timpul când infractorii plasează produsele ori substanțele stupefiante, când efectuează operațiuni privind circulația acestora sau, după caz, consumă drogurile în anumite locuri;

d) mijloacele de transport folosite pentru introducerea sau scoaterea din țară a produselor sau substanțelor stupefiante ori pentru deplasarea acestora dintr-un loc în altul sau dintr-o localitate în alta – tip, marcă și culoare, număr de înmatriculare – cui aparțin sau pe numele cărei persoane juridice sunt înmatriculate, conducătorii auto care le deserversc;

e) măsurile pe care le iau făptuitorii pentru a nu putea fi surprinși, respectiv folosirea anumitor coduri, parole, semnale;

f) dacă cei în cauză acționează înarmați ori folosesc – pentru a scăpa de urmărire – substanțe paralizante ori iritante;

g) dacă participanții la infracțiune sunt semnalati că fac parte sau au legături cu organizații internaționale specializate în traficul de arme, muniții ori materii explozive, contrabandă ori în acțiuni de spălare a banilor;

h) punctele de frontieră folosite cu predilecție de traficanți pentru intrarea sau ieșirea din țară, inclusiv persoanele care-și desfășoară activitatea în aceste locuri și cu care infractorii au legături.

7.3. Cercetarea la fața locului

Cercetarea la fața locului este considerată partea cea mai importantă a instrumentării cauzei penale. Ea precede de cele mai multe ori celelalte activități de urmărire penală. În accepțiunea de loc al faptei intră următoarele:

- locurile din fabricile sau unitățile care produc medicamente pe bază de stupefiante;
- laboratoarele de analiză chimică și control ale unor astfel de medicamente;
- unitățile medico-farmaceutice, spitale, policlinici;
- depozite de materii prime sau de produse intermediare sau finite și zonele înconjurătoare;
- terenurile cultivate cu plante ce conțin substanțe toxice sau stupefiante: mac opiaceu, cannabis sativa;
- punctele de trecere a frontierei sau zonele limitrofe;
- locurile de cazare și distracție: hoteluri, moteluri, campinguri, restaurante, baruri, discoteci, cazinouri;
- porturi, aeroporturi, stații de cale ferată, oficii poștale;
- mijloace de transport – auto, navale, aeriene;

- unități școlare, cămine, campusuri universitare unde s-au semnalat consumul și alte operațiuni interzise.

Cercetarea la fața locului se face după reguli cunoscute, respectând cu strictețe toate cerințele impuse de tactica criminalistică și ținând cont de practica pozitivă a organelor de urmărire penală angrenate în lupta antidrog.

La fața locului se iau măsuri pregătitoare: informarea operativă cu privire la situația concretă, verificarea modului cum au acționat primii sosiți în câmpul infracțiunii, determinarea modificărilor survenite în aspectul inițial al locului faptei, determinarea locului de cercetat, organizarea pazei locului faptei, identificarea martorilor oculari și a suspecților, stabilirea metodelor concrete de examinare. Echipa de cercetare va proceda la:

- luarea cu operativitate a măsurilor de prevenire a intoxicației cu stupefiante;
- fotografierea produselor descoperite sau a persoanelor implicate;
- descoperirea obiectelor corp delict: resturi de țigări, fiole goale, seringi;
- efectuarea percheziției corporale asupra persoanelor implicate găsite la fața locului;
- folosirea câinilor special dresați pentru depistarea drogurilor;
- examinarea amănunțită de către medici a celor care prezintă simptome că se află sub influența consumului de droguri;
- examinarea ținutei vestimentare și a unor obiecte aparținând făptuitorilor;
- examinarea minuțioasă a bagajelor, coletelor;
- examinarea minuțioasă a mijloacelor de transport, în cazul implicării lor;

Ca urmare a cercetării la fața locului se întocmește un proces verbal de cercetare care trebuie să cuprindă:

- data și locul întocmirii;
- calitatea, numele, prenumele și unitatea din care fac parte membrii echipei de cercetare;
- temeiul de fapt al efectuării cercetării la fața locului, rezultat din menționarea modului de sesizare și conținutul sesizării;
- date de identificare ale martorilor asistenți;
- constatările făcute la fața locului, amplasarea locului unde s-a săvârșit infracțiunea, identificarea făptuitorilor, activitatea desfășurată de aceștia, măsurile luate pentru întreruperea activității ilicite;
- urmele descoperite, fixate, ridicate și ambalate;
- rezultatul testării cu ajutorul trusei pentru depistarea rapidă a stupefiantelor;
- explicațiile făptuitorului cu privire la natura produselor și la proveniența acestora;
- mențiunea despre efectuarea fotografiilor judiciare;
- ora începerii și a terminării cercetării;
- observațiile martorilor și obiecțiile făptuitorului;
- numărul de exemplare în care s-a întocmit procesul verbal și destinația acestora;

7.4. Urmărirea penală propriu-zisă

7.4.1. Efectuarea perchezițiilor

Percheziția se constituie într-o activitate cu pondere deosebită în instrumentarea cauzelor penale ce au ca obiect traficul de stupefiante. Aproape că nu există cauză penală în care să nu se impună efectuarea acestei activități de urmărire penală și de tactică criminalistică pentru descoperirea produselor sau substanțelor toxice ori stupefiante.

Percheziția trebuie făcută numai cu autorizația procurorului, excepție făcând cazurile când ea este urmarea constatării în flagrant a infracțiunii. În al doilea rând, dacă se ajunge la concluzia că efectuarea percheziției este necesară și oportună, aceasta trebuie făcută cu maximă operativitate, orice întârziere având drept consecință pierderea momentului prielnic, ratarea elementului surpriză.

Cunoașterea persoanei ce urmează a fi percheziționată are o semnificație cu totul aparte. Obținerea unor date privitoare la modul de viață, locurile pe care le frecventează persoanele în compania cărora este semnalată, pasiuni, vicii, devin obligatorii. În cazul în care cel care va fi percheziționat este cetățean străin, este necesară verificarea faptului dacă acesta este dat în urmărire, dacă a mai săvârșit fapte de acest gen pe teritoriul altor state, data intrării în țară și punctul de frontieră pe unde a intrat pe teritoriul național, mijlocul de transport folosit, itinerariul urmat și persoanele pe care le-a contactat de la intrarea în România.

Practica judiciară recomandă ca momentul ales pentru declanșarea acțiunii să fie situat în acea fază a cercetărilor când există certitudinea că se vor obține maximum de probe. Scopul percheziției vizează următoarele:

- descoperirea de produse sau substanțe stupefiante;
- descoperirea de instalații, aparatură, folosite pentru producerea, condiționarea, experimentarea drogurilor;
- descoperirea de materii prime ori produși intermediari, inclusiv de substanțe folosite la producerea și rafinarea stupefiantelor;
- prinderea unor traficanți care se ascund;
- identificarea unor înscrisuri privitoare la modul de procurare a drogurilor, proveniența acestora;
- descoperirea unor bunuri obținute în urma valorificării produselor sau substanțelor stupefiante;

- descoperirea altor bunuri deținute contrar dispozițiilor legale în vigoare: arme, materii explozive, monede falsificate;

Ca urmare a percheziției se încheie un proces verbal care va cuprinde următoarele:

- data și locul întocmirii;
- calitatea, numele, prenumele și unitatea din care fac parte membrii echipei de cercetare;
- baza legală a percheziției, numărul și data emiterii autorizației și parchetul care a eliberat-o;
- datele de identificare ale martorilor asistenți;
- constatările făcute la fața locului, amplasarea locului unde s-a săvârșit infracțiunea, identificarea făptuitorilor, activitatea desfășurată de aceștia, măsurile luate pentru întreruperea activității ilicite;
- urmele descoperite, fixate, ridicate și ambalate;
- persoanele găsite la locul percheziției și calitatea lor față de proprietarul imobilului sau cel care folosește locuința respectivă;
- mențiunea despre faptul că toate produsele, substanțele și obiectele descoperite au fost prezentate percheziționatului și persoanelor prezente, primul semnându-le spre neschimbare după ce au fost etichetate și sigilate;
- explicațiile făptuitorului cu privire la natura produselor și la proveniența acestora;
- mențiunea despre efectuarea fotografiilor judiciare;
- ora începerii și a terminării cercetării;
- observațiile martorilor și obiecțiile făptuitorilor;
- numărul de exemplare în care s-a întocmit procesul verbal și destinația acestora.

7.4.2. Examinarea înscrisurilor

Ridicarea de obiecte și înscrisuri poate avea loc cu ocazia efectuării percheziției dar și ca activitate de sine-stătătoare. În conformitate cu prevederile legale, orice unitate a unei organizații publice sau orice persoană în posesia căreia se află un obiect sau un înscris ce poate servi ca mijloc de probă este obligată să se prezinte și să-l predea organului de urmărire penală – sau instanței de judecată – la cererea acestora. Așadar, ridicarea de obiecte sau înscrisuri se efectuează atunci când se cunosc obiectele și înscrisurile care prezintă valoare pentru cauză, se dețin date și informații despre persoanele – fizice ori juridice – care le dețin, precum și locurile unde se află.

În cercetarea infracțiunii de trafic de stupefiante – indiferent de modalitățile normative de săvârșire – se ivesc deseori situații când, pentru lămurirea unor împrejurări ale cauzei, este necesară ridicarea unor obiecte și înscrisuri ce au legătură fie cu acțiunile de producere, condiționare sau experimentare a drogurilor, fie cu operațiunile privind circulația acestora, cultivarea plantelor ce conțin stupefiante, în scop de prelucrare, ori de prescriere de către medic, fără a fi necesar, a unor asemenea produse sau substanțe.

Ca exemplu menționăm câteva din înscrisurile ce pot servi la aflarea adevărului:

- rețetele cu timbru sec în care sunt menționate diagnostice ireale;
- condicile de prescripții medicale destinate exclusiv pentru stupefiante;
- certificatele de deces ale persoanelor cărora li s-au administrat stupefiante;
- comenzile și facturile pentru produse și substanțe stupefiante ori toxice;
- actele de însoțire a transporturilor unor astfel de produse sau substanțe și ordinele de transport emise de conducerea unității;
- documentațiile și buletinele de analiză în cazul pierderilor de stupefiante sau toxice;

- evidența toxicomanilor comunicată de unitățile sanitare;

În legătură cu obiectele supuse verificării și ridicării în vederea cercetărilor, în categoria acestora se includ, în afara produselor sau substanțelor stupefiante ori toxice ce constituie obiectul traficului ilicit, lucrurile care au servit sau care au fost destinate să servească la comiterea faptelor – dacă aparțin infractorului (de exemplu notele de plată a cazării la hotel sau de achitare a convorbirilor telefonice, agende de telefon, schițe, hărți cu diferite însemne, corespondență) –, bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea infracțiunii sau pentru a răsplăti pe infractor, lucrurile dobândite în mod vădit prin săvârșirea traficului, ș.a.

Înscrisurile găsite cu ocazia percheziției corporale și domiciliare, cele ridicate la cercetarea la fața locului, din mijloacele de transport, colete, vor fi expuse unor examinări criminalistice minuțioase, deoarece ele pot constitui mijloace materiale de probă în dovedirea vinovației uneia sau a mai multor persoane.

7.4.3. Dispunerea constatărilor tehnico-științifice, medico-legale și a expertizelor

În cazul infracțiunii de trafic de stupefiante, pentru documentarea activității ilicite și pentru valorificarea științifică a urmelor și mijloacelor materiale de probă, constatările tehnico-științifice, medico-legale și expertizele capătă o importanță majoră, de rezultatul acestora depinzând dovedirea existenței faptei, implicit a vinovației.

În plan teoretic, pentru dovedirea activității de trafic de stupefiante poate fi dispusă orice constatare tehnico-științifică sau expertiză criminalistică, în raport cu natura urmelor descoperite cu prilejul desfășurării diverselor activități de urmărire penală: cercetarea la fața locului, constatarea infracțiunii flagrante, percheziția, ridicarea de obiecte și înscrisuri, ș.a.

Specifice în cazul infracțiunii de trafic de stupefiante, indiferent de

modalitățile normative sau faptice de comitere, sunt următoarele genuri de constatări tehnico-științifice sau expertize:

a) Constatarea tehnico-științifică sau expertiza toxicologică, având drept finalitate stabilirea naturii produsului ori a substanței descoperite asupra făptuitorului (dacă substanța ori produsul în cauză face parte din categoria stupefiantelor – toxicelor – în înțelesul legii, sau are în compoziție stupefiante din rândul celor puse sub control internațional).

Identificarea urmelor de substanțe stupefiante se bazează pe punerea în evidență a caracteristicilor calitative proprii fiecărui stupefiant (stare de agregare, formă de cristalizare, punct de topire, structură moleculară, comportare față de reactivii specifici, proprietăți biochimice), care se păstrează neschimbate, indiferent de conjunctura existentă în momentul folosirii lor ca mijloc al comiterii infracțiunii.

Unele substanțe stupefiante, după pătrunderea în organism, suferă o serie de transformări (prin metabolizare) din care pot rezulta compuși netoxici. Evidențierea acestora în produsele biologice poate constitui o dovadă a existenței inițiale în organism a stupefiantului de la care provin.

Evidențierea proprietăților stupefiantelor se face prin folosirea de metode fizico-chimice obiective, rezultatele obținute fiind comparate cu caracteristicile substanțelor menționate în cataloage sau în lucrări de specialitate.

Deoarece raportul de constatare tehnico-științifică sau de expertiză constituie mijloc de probă în procesul penal, sarcina identificării cu certitudine a stupefiantelor și toxicelor revine, în exclusivitate, specialiștilor din laboratoarele de profil.

În cazuri urgente, organele judiciare care intră în posesia unor substanțe suspecte a fi stupefiante sau a conține asemenea substanțe, pot proceda la o primă identificare, utilizând în acest scop trusa cu reactivi sau trusa de detecție rapidă a stupefiantelor, concepută de specialiștii români.

În rezoluția motivată prin care se dispune efectuarea constatării tehnico-

științifice sau a expertizei toxicologice, specialiștii vor fi solicitați să răspundă, după caz, la următoarele întrebări: dacă substanța este stupefiant, în caz afirmativ, despre ce substanță este vorba, care este concentrația în substanță activă și puritatea, gradul de umiditate al plantelor din care s-au extras stupefiantele, dacă acestea au fost sau nu falsificate și care este greutatea acestora.

Analizele de laborator trebuie să ajute și la descoperirea originii stupefiantelor, precizând dacă sunt sustrate dintr-o fabrică, provin din surse ilicite, au aceeași compoziție chimică, descoperire ce se realizează prin examinarea comparativă a eșantionului de probă cu substanțele incriminate. Specialistul sau expertul toxicolog poate formula următoarele concluzii:

- cert pozitivă. De exemplu: „substanța supusă examinării este hașiș”;
- cert negativă. De exemplu: „substanța supusă examinării nu e stupefiant”;
- de probabilitate. De exemplu: „substanța supusă examinării e probabil opiu”;
- de imposibilitate. De exemplu: „nu se poate stabili dacă substanța supusă examinării este stupefiant”.

Metodele cele mai moderne folosite în acest scop sunt cele cromatografice, respectiv cromatografia în faza gazoasă prin care produșii constituenți sunt separați și aduși în stare de puritate maximă, urmând analiza prin spectrometrie de masă pentru identificarea substanțelor.

Pentru identificarea stupefiantelor și a altor toxice sunt folosite gazcromatografe portabile, capabile să depisteze aceste substanțe chiar și în atmosfera unei camere în care există asemenea substanțe, fiind suficientă o cantitate de produs extrem de redusă.

b) Constatarea tehnico-științifică sau expertiza fizico-chimică

Acest gen de constatare tehnică sau expertiză se dispune pentru stabilirea unor urme de substanțe ori produse stupefiante pe obiectele găsite asupra unor

persoane, cum ar fi: pipe, seringi, pahare, lingurițe, etc.

c) Constatarea tehnico-științifică sau expertiza dactiloscopică

Necesitatea dispunerii unei asemenea constatări sau expertize poate apărea în situația în care pe diferite ambalaje ale stupefiantelor ori pe înscrisurile descoperite sunt relevate, fixate și ridicate urme papilare, iar persoanele asupra cărora au fost găsite neagă fie că au cunoscut conținutul ambalajelor, fie că au manipulat drogurile. În astfel de situații, de regulă, specialiștii vor fi solicitați să se pronunțe dacă urma în litigiu și impresiunea model de comparație au fost sau nu create de aceeași persoană; alteori specialistului i se prezintă numai urma sau obiectul în litigiu.

d) Constatarea tehnico-științifică sau expertiza grafică și tehnică a documentelor

În timpul examinării înscrisurilor, pe lângă identificarea scriptorului sau a mașinii de scris la care au fost dactilografiate textele în litigiu, specialiștilor li se va cere să stabilească autenticitatea și vechimea înscrisurilor, materialul din care este confecționat suportul, materialele cu care au fost scrise textele în litigiu.

e) Constatarea tehnico-științifică sau expertiza medico-legală

Printre problemele pe care le poate elucida constatarea medico-legală amintim: dacă persoana supusă examinării este sau nu sub influența consumului de stupefiante, natura stupefiantului consumat, dacă decesul s-a datorat consumului de droguri, etc.

7.5. Identificarea și ascultarea martorilor. Ascultarea toxicomanilor

În cazul traficului de stupefiante martorii joacă un rol deosebit, mai ales dacă faptele ori împrejurările cu privire la care aceștia fac depoziții au fost percepute în mod direct. Acest lucru nu exclude în nici un caz declarațiile obținute din surse mediate. Mai mult, ținând cont de clandestinitatea acțiunilor desfășurate de către făptuitori, de măsurile de precauție pe care le iau pentru

camuflarea activităților ilicite și de profilul lor moral, în foarte multe situații, singurele persoane care pot furniza relații utile cauzei sunt acelea care au aflat despre săvârșirea infracțiunii și împrejurările comiterii acesteia din surse indirecte.

În raport cu modalitățile normative de săvârșire și marea diversitate de modalități faptice, martorii pot fi identificați din rândul diferitelor categorii de persoane (spre exemplu: cele care supraveghează activitatea în locurile unde se produc, prelucrează sau condiționează produsele sau substanțele stupefiante ori toxice; din rândul persoanelor care lucrează în locurile unde se cultivă plante ce conțin substanțe stupefiante sau toxice; persoanele trecute fictiv în rețetele cu timbru sec ori în evidențele camerelor de gardă ale spitalelor sau stațiilor de salvare; rude ale persoanelor decedate, care anterior decesului au fost supuse tratamentului medical cu stupefiante; personalul medical, personalul de bord al navelor, aeronavelor, trenurilor; personalul hotelurilor, etc.).

Aceasta este o activitate complexă, desfășurată în strictă conformitate cu dispozițiile legii procesuale penale și regulile tacticii criminalistice. Modul de operare, locul și timpul derulării activităților infracționale constituie indicii prețioase pentru identificarea operativă a martorilor respectivi și ascultarea acestora la un moment cât mai apropiat de cel al perceperii împrejurărilor în care s-a comis fapta.

În sensul legii penale, toxicomanii nu sunt considerați infractori, dar trebuie ascultați pentru a se obține date cu privire la filierele de traficanți, sursele de aprovizionare cu stupefiante, existența altor consumatori cunoscuți de ei, locurile de comercializare sau de consumare, prețul de vânzare al dozelor precum și orice alte date ce pot fi exploatate în activitatea de urmărire penală.

În interogarea traficanților sau consumatorilor de stupefiante trebuie să se stabilească legăturile dintre sursele și destinația stupefiantelor, urmărindu-se evaluarea volumului traficului ilicit de pe raza unei regiuni sau zone geografice. Mișcarea stupefiantelor presupune deplasarea lor de la locul de origine sau de

producere spre consumator. Consumatorii fiind răspândiți în toată lumea, rezultă că aria de mișcare a stupefiantelor este imensă.

7.6. Ascultarea învinuiților sau inculpaților

Ascultarea învinuiților sau inculpaților este o permanentă luptă dusă pe plan psihologic între reprezentantul și apărătorul legii, pe de o parte, și traficanții – cel care a încălcat legea – pe de altă parte; cele două părți se confruntă de pe poziții opuse. De aceea, organul de urmărire penală trebuie să aibă o pregătire temeinică a ascultării, să supravegheze atent reacțiile învinuiților sau inculpaților, să extragă din comportamentul acestora informațiile utile pentru direcționarea ascultării și să folosească procedee tactice eficiente. Astfel, în perioada de tatonare, organul de urmărire penală are posibilitatea de a verifica pe viu dacă datele ori informațiile obținute în etapa de pregătire a ascultării sunt corecte și complete. Mimica învinuitului sau inculpatului poate trăda stări, sentimente și dispoziții sufletești din cele mai diverse, arta celui care anchetează fiind de a le sesiza și de a le interpreta corect.

Traficanții de droguri ajuns învinuiți sau inculpați simulează stăpânirea de sine, calm și nedumerire față de poziția în care se află, sau simulează suferința sau atitudinea de protest. Teatrul jucat de învinuiți sau inculpați nu are decât darul de a impresiona ori de a intimida pe cel care conduce ascultarea, mai ales când protestele sunt asociate cu amenințări și aluzii la protectori bine situați în ierarhia socială. Nu trebuie scăpate din vedere reacțiile involuntare ale învinuitului sau inculpatului, care nu pot fi nici provocate și nici mascate: paloarea sau înroșirea feței, spasmul glotic, tremurul vocii, frământatul mâinilor. Interpretarea acestor reacții involuntare trebuie făcută în mod corect, prin raportarea lor la problematica critică a cauzei în care învinuitul sau inculpatul este acuzat.

Din declarațiile învinuitului trebuie să rezulte următoarele:

- de unde venea și unde se deplasa în momentul depistării;
- proveniența stupefiantelor, numele și prenumele persoanei de la care le-a procurat, locul și împrejurările în care a avut loc tranzacția și prețul de cumpărare;
- persoanele cărora urma să le predea produsele stupefiante.

Din declarațiile învinuitului provenind din rândurile cetățenilor străini trebuie să rezulte următoarele:

- legăturile infracționale, modul cum este organizat și funcționează traficul ilicit;
- sursa de proveniență a drogurilor și destinația lor;
- locurile unde sunt depozitate stupefiantele;
- modul în care au reușit să treacă prin punctele vamale;
- alte transporturi de droguri efectuate anterior.

Ascultarea învinuitului trebuie să lămurească activitățile concrete desfășurate de acesta pentru pregătirea, derularea și finalizarea activității infracționale.

7.7. Făptuitorii, calitatea și contribuția acestora la comiterea infracțiunii

Autorul – subiect activ nemijlocit – infracțiunii de trafic de stupefiante este diferit, în raport cu modalitățile normative de comitere a acțiunilor ce formează elementul material al acesteia. Astfel, în cazul modalităților de săvârșire constând în producerea, deținerea, circulația produselor sau substanțelor stupefiante ori toxice, precum și în cazul cultivării plantelor ce conțin asemenea substanțe, autor poate fi orice persoană, legea necondiționând existența infracțiunii de o anumită calitate.

În situația în care fapta a constat în experimentarea produselor ori a

substanțelor toxice sau stupefiante precum și în prescrierea de către medici a unor substanțe stupefiante, autor nu poate fi decât o persoană calificată, deoarece experimentarea se efectuează, de regulă, în condiții de laborator, presupunând operații de combinare, dozare și încercare a unor astfel de substanțe, iar prescrierea de produse sau substanțe stupefiante nu poate fi făcută decât de un medic.

Infrațiunea de trafic de stupefiante este susceptibilă de a fi săvârșită în participație, fie sub forma coautoratului, fie sub forma complicității sau a instigării. Practica judiciară demonstrează că traficul de droguri se săvârșește – în cele mai multe dintre cazuri – în participație, la conceperea, derularea și finalizarea activității ilicite aducându-și contribuția o mare diversitate de persoane, începând cu cei care finanțează astfel de activități criminale și apoi urmând traseul: cultivatorii de plante,

transportatorii plantelor ce conțin stupefiante la locurile de prelucrare, transformatorii plantelor în droguri, căraușii stupefiantelor de la laboratoarele clandestine spre beneficiari, plasatorii la consumatori.

În fiecare etapă a acestui traseu al morții infractorii sunt organizați în adevărate filiere de sine-stătătoare. Modul de organizare a traficului ilicit și contribuția fiecărui participant – inclusiv locul ocupat în lanțul infracțional – sunt de natură să demonstreze caracterul organizat al faptelor și să asigure o încadrare juridică adecvată.

În literatura de specialitate, legat de participația penală, s-au exprimat diverse opinii în cazul infrațiunii de trafic de stupefiante. Pornind de la regula generală potrivit căreia autor este acela care comite nemijlocit fapta prevăzută de legea penală, în cazul traficului de stupefiante are calitatea de autor și acela care a efectuat chiar o singură operație în cadrul activității de executare. Prin urmare, autori ai infrațiunii sunt atât cei care dețin drogurile, cât și cei care le transportă în vederea distribuirii, simplul transport fizic fiind asimilat „operațiunilor privind circulația produselor ori substanțelor stupefiante sau toxice”, o astfel de

acțiune implicând, totodată, și deținerea acestora.

În activitatea organelor judiciare pot apărea situații când cel care deține produsele ori substanțele stupefiante sau toxice – fie pentru plasarea lor pe piața ilicită, fie pentru consumul propriu – este, în același timp și cel care le-a produs. În aceste situații, prin analogia cu alte infracțiuni, considerăm că deținerea drogurilor în vederea introducerii lor în consum nu este altceva decât un caz special de tănuire sau favorizare și deci, autorul „producerii” nu poate fi tănuitor sau favorizator la propria-i faptă.

Practica judiciară a statuat că în ceea ce privește intenția cu care trebuie să acționeze coautorii nu este necesar ca fiecare coautor să aibă intenția de autor unic al infracțiunii. Ținând cont de faptul că acțiunile prin care se încalcă regimul instituit pentru produsele sau substanțele stupefiante ori toxice, pentru a avea caracter penal trebuie săvârșite cu intenție, rezultă că este suficientă voința unui singur coautor de a acționa de așa manieră încât activitatea sa infracțională să se completeze cu a altei persoane și știința că prin activitatea comună se realizează nemijlocit latura obiectivă a infracțiunii. Dacă făptuitorul săvârșește – cu privire la aceeași faptă – atât acte de instigare, cât și de coautorat, el va răspunde numai în calitate de coautor. În schimb, în situația în care făptuitorul săvârșește concomitent atât acte de instigare, cât și de complicitate la aceeași infracțiune, el va răspunde numai pentru instigare. Tot în legătura cu participația penală și contribuția fiecăruia la săvârșirea infracțiunii trebuie reținut faptul că există complicitate indiferent de forma sub care se înfățișează înlesnirea faptei, neavând nici o relevanță dacă actul de ajutorare a fost ori nu indispensabil autorului. De asemenea, comite o complicitate continuată la infracțiune persoana care ajută, în repetate rânduri, pe același autor să comită fapte de natură penală, dacă a avut reprezentarea de ansamblu a activității pe care o desfășoară autorul pe care îl sprijină.

CONCLUZII

Flagelul stupefiantelor reprezintă un grav pericol ce amenință tot mai mult umanitatea, printr-o diversitate de forme specifice, pornind de la influența nocivă pe care o are asupra tinerei generații și alterarea relațiilor interumane, continuând cu distrugerea sănătății, îmbogățirea de nejustificat din punct de vedere moral sau licit-economic a infractorilor, apariția de organizații criminale redutabile, care de multe ori concurează cu puterea unor guverne, și culminând cu provocarea unor adevărate războaie locale, soldate cu pierderi de vieți omenești.

Potrivit estimărilor făcute de diferite organisme statale și internaționale, peste 100 de milioane de oameni din întreaga lume au devenit victime ale abuzului de stupefiante. Consecințele directe ale consumului unor astfel de substanțe sunt afecțiunile psihice, degradarea umană, asociate cu săvârșirea unor infracțiuni grave precum omorurile, tâlhăriile sau violurile.

Dacă sintetizăm efectele consumului de droguri asupra societății, situația se prezintă astfel:

- scăderea randamentului de muncă al celor ce consumă droguri;
- deturnarea unei importante părți a fondurilor monetare din circuitul economic normal;
- folosirea unor imense sume de bani la finanțarea activităților subversive și la întreținerea economiei subterane;
- costurile ridicate ale tratamentelor medicale de dezintoxicare și parțiala neeficacitate a încercării de eliminare a dependenței psihice, în special;
- răspândirea alarmantă a bolilor transmisibile grave, de exemplu SIDA, și creșterea numărului de internări ale persoanelor care folosesc droguri;
- cheltuielile mari necesitate de întreținerea și dotarea forțelor abilitate să controleze și să lupte împotriva flagelului morții albe;

Juriștii, sociologii și oamenii de știință din lumea medicală au încercat să găsească, în diferite modalități, soluțiile problemei referitoare la felul în care trebuie abordat, interpretat, combătut și, în final, eradicat fenomenul traficului și al consumului ilicit de stupefiante, dar metodele de rezolvare aplicate până acum se dovedesc uneori ineficiente, deoarece, în multe cazuri, traficul ilicit de droguri se realizează în forma îmbinării cu acte de terorism, trafic de arme, și, la unele organizații teroriste, cu false aspirații de ordin „politic” – reprezentând simple mașinațiuni, disimulări ale unor interese veroase și manifestări de subtilitate care nu ascund, de fapt, decât încercările, lipsite de orice scrupule, de a deturna justificările și opinia generală referitoare la natura acțiunilor grupărilor de traficanți, guvernate de scopul fundamental al realizării câștigurilor fabuloase.

Multe guverne (de curând și cel al României), îngrijorate de efectele traficului ilicit de stupefiante, au elaborat legislații severe, menite să reducă proliferarea dezastrului cauzat de droguri.

Din păcate, aceasta conduce doar la o relativă stabilizare, pe o perioadă de timp limitată, a situației de fapt, neputând realiza eradicarea de fond a criminalității și, în special, a traficului ilicit de droguri.

Mass-media din România este preocupată din ce în ce mai mult, după cum o dovedesc diversele publicații și filme, de a formula explicații deosebit de complexe ale consumului și traficului ilicit de stupefiante, nereușind – însă – a furniza o reală clarificare, destinată majorității populației, a dispozițiilor Legii nr.143/2000, act normativ deosebit de important în rezolvarea problemelor legate de narcotice cu care se confruntă țara noastră. Spre exemplu, drogurile au fost clasificate în 2 categorii: de risc (cannabisul, hașișul, marihuana) și de mare risc (opiul, heroina, morfina). Totodată, s-a înființat instituția investigatorilor acoperiți care, având o mare libertate de mișcare, vor contribui în mod esențial la punerea în aplicare a măsurilor legale impuse de politica națională antidrog.

Comunitatea internațională este conștientă de permanenta amenințare

constituită de consumul și circulația clandestină ale substanțelor stupefiante și psihotrope la adresa siguranței cetățenilor planetei, fapt care a determinat luarea hotărârii de a-și intensifica eforturile pentru diminuarea și înlăturarea acestui fenomen. Puterea economică – redusă, prin raportare la nivelul altor țări de pe mapamond – a României și disponibilitățile financiare limitate de care dispun organismele sale instituționale implicate în lupta de reprimare a activităților infracționale desfășurate în domeniul traficului și consumului ilicit de stupefiante fac necesară înscrierea țării noastre în rândul statelor ce fac parte din organizațiile internaționale care asigură o asistență utilă membrilor lor.

A N E X E

TABELE CU SUBSTANȚE AFLATE SUB CONTROL NAȚIONAL
conform legii 143/2000

TABELUL Nr. I. Droguri de mare risc

Acetorphine-derivat de tebaind	Ketobemidone
Acetyl-alpha-methylfentanyl	(+)-Lysergide (LSD)
Acetylmethadol	Methadone intermediar
Alphacetylmethadol	Methcathinone
Althamethylfentanyl	3,4-Methylenedioxyamfetamine
Benzoylmorphyne	(MDMA)
Beta-hydroxyfentanyl	5-Methoxy-3,4-
Beta-hydroxy-methyl-3-fentanyl	Methylenedioxyamfetamine (MMDA)
Brolamfetamine (DOB)	Mescaline
Cathinone	Methyl-4aminorex
Codeine-N-oxide	Methyl-3fentanyl
Desomorphine	Methyl-3tiofentanyl
DET	Morphine-N-oxide
2,5-Dimethoxyamfetamine	MPPP
DMHP	Oxycodone
DMT	Para-fluorofentanyl
2,5-Dimethoxy-4-ethylamfetamine	Paramethoxyamfetamine (PMA)
(DOET)	PEPAP
Dyoxaphetyl butyrate	Psilocine
Eticyclidine (PCE)	Psilocybine
N-ethyl ethylenedioxyamfetamine	Rolicyclidine
(N-ethyl MDA)	STP,DOM
Ethorpine	Tenamfetamine (MDA)
Etryptamine	Tenocyclidine (TCP)
Heroin	Tetrahydrocannabinol
N-hydroxy	Thiofentanyl
Methylenedioxyamfetamine	3,4,5-Trimethoxyamfetamine (TMA)

TABELUL Nr. II. Droguri de mare risc

Acetyldihidrocodeine	Dihidrocodeine
Acetylmethadol	Dihidromorphi
Alfentanil	Dimenoxadol
Allylprodine	Dimepheptanol
Alphameprodine	Dimethylthiambutene
Alphamethadol	Dioxaphetyl butyrate
Alphamethylthiofantanyl	Diphenoxylate
Alphaprodineimethyl	Dipipanone
Amfetamine	Drotebanol
Anileridine	Ecgonine
Benzethidine	Ethylmethylthiambutene
Benzylmorphine	Ethylmorphine
Betacetylmethadol	Etonitazene
Betameprodine	Etoxidine
Betamethadol	Fenetylline
Betaprodine	Fentanyl
Bezitramine	Furethidine
Clonitazene	Hidrocodone
Coca frunze	Hydromorfinol
Cocaine	Hydroxypethidine
Codeine	Isomethadone
Codoxime	Levamfetamine
Concentrat de tulpini de mac	Levomatamfetamine
Dexamfetamine	Levomethorphan
Dextromoramide	Levomoramide
Diampromide	Levophenacilmorphane
Dextropropoxyphene	Levorphanol
Diehlthiambutene	Mecloqualone

Difenoxine	Metamfetamine
Metamfetamine racemate	Pethidine inetermediar A
Methaqualone	Pethidine inetermediar B
Methylphenidate	Pethidine inetermediar C
Metazocine	Phenadoxone
Methadone	Phenampromide
Methyldesorphine	Phenazocine
Metyldihydromorphine	Phencyclidine
Metopon	Phenmetrazine
Moramide intermediate	Phenomorphane
Morpheridine	Phenoperidine
Morphine și saruri	Pholcodine
Myrophine	Piminodine
Nicocodine	Piritramide
Nicodicodine	Proheptazine
Nicomorphine	Properidine
Noracymethadol	Propiram
Norcodeine	Racemethorphan
Norlevorphanol	Racemoaramide
Normethadone	Racemorphane
Normorphine	Secobarbital
Norpipanone	Sufentanil
N-oxymorphine	Thebacone
Opiu	Thebaine
Oxycodone	Tilidine
Oxymorphone	Trimeperidine
Pethidine	Zipeprol

TABELUL Nr. III . Droguri de risc

Allobarbital	Etilamfetamine
Alprazolam	Fencamfamine
Amfepramone	Fenproporex
Amobarbital	Fludiazepam
Aminorex	Flunitrazepam
Barbital	Flurazepam
Benzfetamine	Gluthetimide
Bromazepam	Halazepam
Brotizolam	Haloxazolam
Buprenorphine	Ketazolam
Butobarbital	Lefetamine
Butalbital	Loprazolam
Cannabis, rezină de cannabis și ulei de cannabis	Lorazepam
Cathine	Lormetazepam
Cyclobarbital	Mazindol
Camazepam	Medazepam
Chlordiazepoxide	Mefenorex
Clobazam	Meprobamate
Clonazepam	Mesocarbe
Clorazepate	Methylphenobarbital
Clotiazepam	Methyprylone
Cloxazolam	Midazolam
Delorazepam	Nimetazepam
Diazepam	Nitrazepam
	Nordazepam

Estazolam
Ethchlorvynol
Ethinamate
Ethyl leflazepate
Pemoline
Phendimetrazine
Phenobarbital
Phentermine
Pinazepam
Pipradol
Prazepam

Oxazepam
Oxazolam
Pentazocine
Pentobarbital
Pyrovalerone
Secbutabarbital
Temazepam
Tetrazepam
Triazolam
Vinylbital

TABELUL Nr. IV. Precursori

(substante utilizate frecvent în fabricarea drogurilor)

N-acetylanthranilic acid	Acetic anhydride
Ephedrine	Acetone
Ergometrine	Anthranilic acid
Ergotamine	Ethyl ether
Isosafrole	Hydrochlorhidic acid
Lysergic acid	Phenylacetic acid
3,4-methylenedioxy-phenylpropan	Piperidine
1-phenyl-2-propanone	Methylethyl ketone
Piperonal	Potassium permanganate
Pseudoephedrine	Sulphuric acid
Safrole	Toluene